ЎзССР Давлат китоб палатаси
26 03 95

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

25 март, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 59 (1061)

ЭРТАГА УМУМХАЛҚ РЕФЕРЕНДУМИ КУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЧОРВАЧИЛИКДА ХУСУСИЙЛАШТИРИШНИ ДАВОМ ЭТТИРИШ ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Хусусий тадбиркорликда ташаббус кўрсатиш ва уни рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармонини бажариш ҳамда чорвачиликда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлари академияси Давлат мулки қўмитаси билан биргаликда 1995 йил охиригача, қонунчиликда белгиланган тартибда, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга ихтисослаштирилмаган хўжаликлар чорвачилик фермаларининг хусусийлаштирилишини таъминласинлар.

2. Чорвачилик фермаларини хусусийлаштиришни амалга ошириш учун тегишли хўжаликларда туман ҳокимликлари, хўжаликлар, қишлоқ хўжалиги органлари ва жамоатчилик вакилларидан иборат таркибида махсус комиссиялар тузилсин.

3. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Давлат мулки қўмитаси, Молия вазирлиги ва Адлия вазирлиги билан биргаликда икки ҳафта муддатда:

чорва моллари, бинолар ва асбоб-анжомларни танлов-кимошди савдоси асосида сотиш;

ер майдонларини умрбод эгалик қилиш учун янги мулкдорларга сотиш;

чорва моллари ва бошқа мулклар қийматини тўлаш муддатини узайтириш тартибини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари хусусийлаштирилган фермаларга Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 февралдаги 87-сон қарорида Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар бўйича белгиланган нормативларга биноан озуқа етиштириш учун ер майдонлари ажратсинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлар академияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари чорвачилик фермерларини хусусийлаштиришда янги мулкдорларнинг улуш қўшиб қатнашишлари асосида мавжуд коммуникациялар, озуқа цехлари, транспорт воситалари ва қишлоқ хўжалиги техникаси негизида ширкатлар ташкил этишни назарда тутсинлар.

Хусусийлаштирилган фермаларга 1995 йилда Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси ва Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлари академияси лимитлари ҳисобига давлат ресурсларидан пахта шроти ажратиш бўйича топшириқ тасдиқлансин.

6. Хусусийлаштирилган фермалар, деҳқон (фермер) хўжаликлари ва аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларидаги маҳсулдор моллар подасини мунтазам янгилаб бориш мақсадида наслчилик заводлари ва хўжаликларининг рўйхати тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари, республиканинг манфаатдор ташкилотлари билан келишган ҳолда, икки ҳафта муддатда, ихтисослаштирилган наслчилик хўжаликлари рўйхатини аниқласин ва тасдиқласин ҳамда Андижон, Наманган, Самарқанд, Тошкент ва Фарғона вилоятларида янги наслчилик заводлари ва хўжаликлари ташкил этиш тўғрисида таклиф киритсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси, Молия вазирлиги бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига:

Чорва наслчилигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, уни давлат ресурсларидан омихта ем билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида;

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузурида чорвачиликда наслчилик ишлари бўйича давлат инспекцияси ташкил этиш тўғрисида таклифлар киритсинлар.

8. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-кооператив қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари чорвачиликда зооветеринария пунктлари ва техник сервис станциялари тармоғини ривожлантиришни ҳамда уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашни таъминласинлар.

9. «Ўзгўштсутсаноат» ва «Ўзбексавдо» давлат уюшмалари, бошқа тайёрлов ташкилотлари фермерлар, хўжаликлар ва аҳолидан чорвачилик маҳсулотларини тузилган шартномалар бўйича бевосита жойининг ўзида қабул қилиб олишни амалга оширсинлар.

10. «Ўздавнефтмаҳсулот» бирлашмаси, «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-кооператив қўмитаси ва Қишлоқ хўжалиги вазирлиги хусусийлаштирилган чорвачилик фермалари ва деҳқон (фермер) хўжаликлари эҳтиёжлари учун 1995 йилда вазирлик фондидан ёнилғи-мойлаш материалларини ажратсинлар.

11. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги маҳсулот етиштириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш ва уни янада кўпайтиришни таъминлаш мақсадида бир ой муддатда чорвачилик маҳсулотлари етиштирувчи хусусийлаштирилган фермалар, деҳқон (фермер) хўжаликлари ва аҳолидан солиқ олишни такомиллаштириш бўйича таклифлар киритсинлар.

12. Белгилаб қўйилсинки, хусусийлаштирилган фермаларни, деҳқон (фермер) хўжаликларини молиявий қўллаб-қувватлаш «Ўзтадбиркорбанк» ва унинг жойларидаги муассасалари фаолиятининг устувор йўналиши ҳисобланади.

13. Давлат мулки қўмитаси кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлатиришга кўмаклашувчи жамғармадан деҳқон (фермер) хўжаликларини қўллаб-қувватлаш учун маблағлар ажратишни назарда тутсин.

14. «Ўзистиқболстат» Давлат қўмитаси Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, бошқа вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда икки ой муддатда аҳоли хўжаликлари ва деҳқон (фермер) хўжаликларидаги чорва молларини ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни статистик ҳисобга олиш тартибини ишлаб чиқсин ва жорий этсин.

15. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 24 март.

ЎЗБЕКИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ МАДРИДГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошчилигидаги Ўзбекистон парламенти делегацияси Парламентлараро Иттифоқнинг 93-конференцияси ишида қатнашиш учун кеча Мадрид шаҳрига жўнаб кетди.

• Қарор ва ижро

ЕТТИ МИНГ ГЕКТАРЛИ ТЕРАКЗОР

Жиззах вилоят ҳокими фармойиши билан саноат теракчилигини ривожлантириш, бошқа тез ўсувчи ёғочбоп дарахтзорларни барпо этиш юзасидан ҳокимлик гуруҳлари томонидан тайёрланган тадбирлар ва тавсиялар тасдиқланди.

Халқ хўжалик тармоқларини, аҳолини ёғоч-тахтага бўлган эҳтиёжини таъминлаш ва бу йўлда вилоятдаги табиий-иқтисодий имкониятлардан фойдаланиш самарадорлигини янада ошириш вазифаси қўйилди.

Теракзорни тарқоқ ҳолда эмас, катта майдонларда плантация усулида ташкил этиш тавсия этилди.

Хуллас, 20003 йилга қадар тузилган дастур асосида ишлаб, теракзор майдонларни 7000 гектарга етказишга кенгашиб олинди.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЧЕТДАН ОЛИШ БАРҲАМ ТОПДИ

Намангандаги «Деталтаъмир» тажриба заводи ходимлари газ тақсимлаш пунктлари учун ускуналарнинг тўла мажмуини тайёрлашни ўзлаштирдилар.

МДҲ мамлакатлари корхоналарида ишлаб чиқариладиган бутлаш деталларининг йўқлиги шаҳар ва қишлоқларни газлаштиришда зарур бўладиган маҳсулотни тайёрлашга ғов бўлиб қолган эди. Наманганлик таъмирчилар бу қийинчиликни бартараф этишга аҳд қилиб, зарур деталларни ясашга киришдилар. Бундан ташқари, корхонада қишлоқ хўжалик техникаси учун эҳтиёт қисмлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

ТУРИ ЎНДАН ОШДИ

«Янгийўлдонсаноати» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли нон заводи кунига 22-25 тонна ундан ўн хилдан зиёд маҳсулот тайёрлаб, шаҳар аҳолисига беминнат хизмат кўрсатмоқда. Бирлашма маъмурияти шаҳарда яна бир нечта кичик цехлар қуриб, ишга туширишни мўлжаллаяпти.

СУРАТДА: ёш новвой Шавкат Азимов.

МУСАВВИР КЎРГАЗМАСИ

Андижонда рассом Обиджон Бакиров асарлари кўргазмаси очилди.

Мусаввирнинг турли йилларда ижод этган ва «қаҳрамонларим — юртдошларим» деган умумий мавзуга бирлаштирилган асарлари ҳамда ўлка нафосатини тараннум қилувчи манзара асарлари намойиш қилинмоқда.

100 МИНГ ДОЛЛАРГА

«Жиззахсут» акционерлик бирлашмаси цехларида сут маҳсулотлари чиқиндиларидан казеин ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Грециянинг «Синдбод» фирмаси 100 минг доллар турадиган жиҳоз сотиб олишда кўмаклашди. Казеин жаҳон бозорида жуда харидоргир бўлиб, ҳар бир килограмми тўрт доллар миқдорида баҳоланади. Уни сотишдан тушган фойдани шериклар бўлиб олишади.

«ФАРҒОНА-3»

Фарғона вилоятида бу йил пахта майдонларининг қарийб 55-60 минг гектарига «Фарғона-3» навли ғўза уруғини экишни режалаштирган.

Бу нав вилтга чидамлилиги, толасининг пишиқлиги билан ҳам ажралиб туради. Ўтган мавсумда бу навни эккан аксарият туман хўжаликларида йиллик пахта тайёрлаш режаси ортиғи билан бажарилди.

ЎҚУВЧИСИЯМ ИШЧИСИЯМ ЎЗЛАРИ

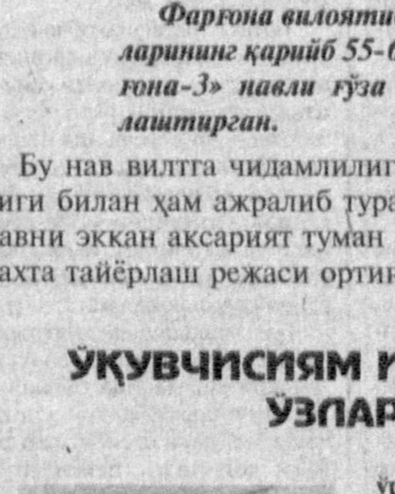

Қоракўл туманидаги 15-ўрта мактабда «Зиёкор» кичик корхонаси фаолият кўрсатмоқда.

Меҳнат дарслари ўтиладиган барча синф ўқувчилари бевосита шу корхона ишчиси ҳисобланади. Энг асосийси, ҳар бир ўқувчи ой охирида меҳнатининг маҳсули сифатида бажарган ишига қараб маош олади.

СУРАТДА: ўқитувчи — уста Нурмат Эргашев (ўнгда) 7-синф ўқувчиси Акрам Акбаровга ёғочга ишлов беришни ўргатмоқда.

ДЎСТЛИКНИНГ ДЕРАЗАЮ ЭШИКЛАРИ

Хоразм вилоятининг Дўстлик шаҳридаги «Мерседенс-бенц» қўшма корхонасида ёрдамчи соҳаларни ривожлантиришга ҳам эътибор берилаяпти.

Ҳозирги кунда корхона цехларида иситиш қозонлари, қишлоқ хўжалик ускуналари ва бошқа йиғирмадан ортиқ халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилган. Тез орада ногиронлар машиналари, алюмин қотишмасидан дераза-эшик ромлари, шунингдек, тракторларнинг айрим эҳтиёт қисмлари ҳам ишлаб чиқарилади.

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

ПОРЛОҚ КЕЛАЖАК САРИ

Мухбиримиз умумхалқ Референдумини ўтказиш бўйича Қорақалпоғистон Республикаси округ комиссиясининг раиси Ж. НОРИМБЕТОВ билан мазкур сиёсий тадбирга кўрилаётган тайёргарлик ишлари хусусида суҳбатлашди.

— Қорақалпоғистонда умумхалқ Референдумига ҳозирлик ишлари қай йўсинда ташкил этилди?

— Улкан ўзгаришлар, катта ислоҳотлар даврида яшаяпмиз. Кўз ўнгимизда янги, мустақил, келажаги порлоқ бир мамлакатнинг пойдевори тикланмоқда. Аксарият сайловчиларимиз юртбошимиз етакчилик қилаётган ишларни ўз ниҳоясига етказишидан умидвордирлар. Шунинг учун ҳам умумхалқ муҳокамасига қўйилган масала халқимизнинг кўнглидаги гап бўлди, десак янглишмаймиз. Бу тўғридаги Олий Мажлис қарори Қорақалпоғистон Республикаси туман ва шаҳарларида, меҳнат ва ўқув жамоаларида ўтказилаётган йиғилишларда ижобий баҳоланиб, якдиллик билан қўллаб-қувватланаётгани ҳам шундан далолат беради.

Референдумга тайёргарлик жараёни яқинда ўтказилган сайловларда орттирилган тажрибалар натижасида анча енгил кечаётир. Қорақалпоғистонда 515 та участка ташкил қилиниб, унинг комиссияларига 4,5 мингдан зиёдроқ одам жалб қилинди. Бунда асосан ўша сайлов участкаларининг ҳудуди ва таркиби сақлаб қолинди. Округ ва участкалар ишини мувофиқлаштириш, уларнинг фаолиятини самарали ташкил қилиш мақсадида ҳар бир шаҳар ва туманда ҳокимликлар раҳбарлигида Референдумга кўмаклашувчи ишчи гуруҳлари ташкил этилди. Улар ўзлари қабул қилган режа асосида фаолият кўрсатмоқда.

Участкаларнинг деярли ҳаммаси тегишли алоқа воситалари, жиҳозлар ва ёзиш-чизиш асбоблари, овоз бериш кабиналари, қутичалари ҳамда зарурий қўлланмалар билан таъминланиб бўлинди.

Хулоса қилиб айтганда эртага бўладиган умумхалқ Референдуми мамлакатимизда, шу жумладан, Қорақалпоғистонда ҳам юқори савияда, кўтаринки руҳда ўтишига ишонаман.

Суҳбатдош: Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Карло УНГАРО: ЎЗ ВАҚТИДА ЎТКАЗИЛАЁТГАН МУҲИМ ТАДБИР

26 март куни мамлакатимизда президентлик ваколатини 2000 йилгача узайтириш юзасидан умумхалқ Референдуми бўлиб ўтади. Ушбу воқеа халқаро синчилар, мутахассислар, сиёсатчиларда ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. ЎзА мухбири Италиянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Карло Унгаро билан шу мавзуда суҳбатлашди.

— Жаноб элчи, сиз сиёсатчи ва ҳуқуқшунос сифатида республикамиз Олий Мажлисининг биринчи сессиясини кузатиб борган ва ушбу сессиянинг натижалари билан яхши таниш бўлсангиз керак. Ундан олган таассуротларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Менда, аввало Ўзбекистон Парламентининг мамлакат иқтисодий ва сиёсий равнақини янада юксалтириш учун жиддий киришгани катта таассурот қолдирди. Шуни таъкидламоқчиманки, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Олий Мажлисда қилган маърузаси кейинги пайтдаги энг муҳим ва жиддий маъруза бўлди. Чунки, Президент ўз маърузасида мамлакатда олиб борилаётган иқтисодий ва сиёсий ислоҳотларнинг муҳим томонлари ҳақида жуда самимий ва ошкора сўзлади.

— Маълумки, Олий Мажлис Президент ваколатини 2000 йилгача узайтириш борасида умумхалқ Референдумини ўтказишга қарор қилди. Ушбу тадбир ҳақида фикрингизни билмоқчи эдик?

— Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, ҳукуматингиз халқнинг катта ишончига эга. Шу туфайли ҳам Президентингиз олиб бораётган сиёсат ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Халқ сайлаган Парламентнинг Референдум ўтказиш ҳақидаги киритган таклифи ушбу тадбирнинг қонунийлигини белгилаб беради. Агар, масалага ҳуқуқий нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, баъзи давлатларда, Президент ва Парламент ваколат муддатлари бир вақтга тўғри келмайди. Бироқ, ўйлашимча, эндигина ўз давлатчилигини барпо этаётган ва ривожланиш йўлига чиқиб олган мамлакат учун мазкур ғоя жуда муҳим ва ўз вақтида туғилган. Чунки Референдум Президент ва Парламент, ҳукумат ва халқнинг саъй-ҳаракатларини умумлаштиришнинг энг мақбул йўлидир.

Мамлакатингиздаги ҳозирги мавжуд шароитдан келиб чиқиб, Президент ваколатини 2000 йилгача узайтириш ҳақида ўтказиладиган Референдум жуда зарур тадбир деб ўйлайман. Референдум мамлакатни ривожлантириш йўлида ҳукуматнинг катта масъулият билан ҳаракат қилишига имкон беради. Бу масъулият, ҳаракат дастури эса Президентнинг Олий Мажлисда сўзлаган маърузасида аниқ белгилаб берилди. Бу — мамлакат иқтисодиётини ривожлантиришда мумкин қадар тезроқ хусусий сектор ҳиссасини кўпайтириш ва бозор иқтисодиётига асосланган бошқа ислоҳотдир.

— Бир неча йилдирки, сиз юртимизда элчи сифатида фаолият кўрсатмоқдасиз. Табиийки, мамлакатимизда олиб борилаётган сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларни бевосита кузатиб боряпсиз. Ушбу жараённинг боришини қандай баҳолаган бўлардингиз?

— Мен 1992 йилдан буён мамлакатингизда элчи бўлиб фаолият кўрсатяпман. Шу қисқа вақт мобайнида юртингизда, ҳақиқатан ҳам, катта ижобий ўзгаришлар юз берди. Тўғри, баъзи қийинчиликлар ҳам мавжуд. Аммо, шуни айтиб ўтиш жоизки, ҳар қандай мамлакат ривожланган жамият қуриш учун шундай мураккаб йўлни босиб ўтади. Ҳозир ривожланган баъзи бир давлатлардаги шароит ўз вақтида юртингиздаги ҳозирги шароитдан ҳам бир неча баробар қийин ва мураккаб кечган. Образли қилиб айтсак, юксак марраға интилаётган спортчи ҳам бир кунда ўз мақсадига эриша олмайди. У бу йўлда талай тер тўкади, қийинчиликни енгиб ўтади. Мен бу гапларни нафақат элчи сифатида, балки Ўзбекистонга кўнгил қўйиб, шу юртга боғланиб қолган бир инсон сифатида айтмоқдаман.

Саид МУРОД.
(ЎзА).

• Тожикистондан мактуб

ТИНЧЛИК ВА ОСОЙИШТАЛИК КАФОЛАТИ

Куни кеча ойнаи жаҳон орқали Ўзбекистонда Наврўз байрамини қандай кутиб олишганини оиламиз билан биргаликда мириқиб томоша қилдик.

Одамларнинг кайфиятини, маҳалла, кўча-кўйларда пиширилган ва бепул тарқатилган сумалак, миллий таомларни, хушовоз хонандалар ижросидаги куй-қўшиқларни тинглаб ич-ичимиздан ҳавасимиз келди. Булар ҳаммаси юртдаги тинчликдан, омонликдан, осойишталикдан нишонадир.

Халқимизда «Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака кетади», деган нақл бор. Тожикистонда рўй берган кўргуликларни, қонли воқеаларни мен дўстим тугул, ҳатто душманимга ҳам раво кўрмайман. Биродаркушлик уруши туфайли минглаб хонадонлар хонавайрон бўлди, келинчаклар чимилдиқда тул қолди, ҳали мўйлаби сабза урмаган ёш йигитларнинг умри хазон бўлди, бир бутун миллат, мамлакат бўлак-бўлакларга сочилиб кетди. Биз унинг азоб-уқубатларини ҳанузгача тортаяпмиз. Оналар, опа-сингилларимиз эгнидаги мотам либоси — кўк ва қора кўйлакларини ҳали ҳам ечишгани йўқ. Қанчадан-қанча кишилар бедарак йўқолди, уларнинг оналари, болалари, аҳли оиласи гарчи бир ёқда Наврўз бошланган, шоду хуррамлик давом этаётган бўлса-да, кўзлари «Болам келармикан», деб ора йўлларда гирён бўлиб турибди.

Мен шу қонли воқеаларнинг, биродаркушлик урушини кўриб дунёда тинчлик ва осойишталикдан улуғроқ неъмат йўқ экан, деган хулосага келдим.

Шоирлар ўзбек ва тожик миллатини эт билан тирноққа қиёс қилишади. Бу жуда ҳам топиб айтилган гап. Чунки эт билан тирноқни ажратиб бўлмагани каби бу икки миллатни ҳам бир-биридан айро қилиб бўлмайди. Менинг миллатим тожик. Туманимизда ўзбеклар ҳам истиқомат қилишади. Биз улар билан мана бир неча йиллардан бери турмушнинг барча аччиқ-чучугини бирга тотиб, умргузоронлик қилиб келаяпмиз. Орада ҳеч қандай гина-кудрат йўқ.

Биз оиламиз билан биргаликда Ўзбекистон ойнаи жаҳонини мунтазам томоша қилиб борамиз. Эшитишимча, 26 март куни ўзбекистонликлар Республика Президенти ваколатини 2000 йилгача узайтириш юзасидан умумхалқ Референдумини ўтказишга катта тайёргарлик кўришаётган экан. Мамлакат Президенти Ислом Каримов Ўзбекистон учун жуда катта ишлар қилди. Шу ўринда у кишининг Тожикистондаги биродаркушлик урушини олдини олишдаги хизматларини ҳам алоҳида таъкидлашни истар эдим. Ислом Каримов Ўзбекистонни жаҳонга танитишда, унинг тинчлиги ва осойишталигини таъминлашда, тараққиёт сари дадил одим ташлашида беқиёс саъй-ҳаракатлар қилмоқда. Холис киши сифатида, шуни бемалол айтишим мумкинки, Ўзбекистонга бугунги кунда ана шундай раҳбар керак. Ислом Каримовнинг бўлиши Ўзбекистонни тинчлиги, осойишталиги, ён-атрофда кечган ҳар қандай кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олиш демакдир. Референдум биргина Президентни эмас, балки бутун Ўзбекистонни, унинг бирлиги ва яхлитлигининг кафолатидир. Шундай экан, биз ўзбекистонлик биродарларимиз Референдумда фаол иштирок этадилар, дунёга ва у ерда рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга тийрак кўз билан қараб, ўз хоҳиш-иродаларини ифода этадилар, деган умиддамиз.

Муқим РАҲМОНБЕРДИЕВ,
Ленинобод вилояти, Хўжанд районидаги «Овчи-қалъача» қишлоқ кенгашининг котиби.

ТЎЛА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ

Тошкентда «Ватанпарвар» — республика мудофаасига кўмаклашувчи ташкилот (МКТ) марказий кенгаши раёсатининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда барча вилоят кенгашлари раислари, Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти ўқув ҳамда спорт ташкилотлари кенгашларининг раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисни ташкилот марказий кенгаши раиси генерал-майор Жамшид Шоҳмардонов бошқарди. Олий Мажлиснинг биринчи сессиясида республика Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тўғрисидаги маърузасидан, шунингдек, Олий Мажлиснинг 26 март куни Президент ваколатларини 2000 йилгача ўзайтириш масаласи бўйича умумхалқ Референдуми ўтказиш тўғрисидаги қароридан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди.

Мажлисда сўзга чиққанлар Президент маърузасидаги қоида ва хулосаларни, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг биринчи сессияси қабул қилган қарорларни тўла ва батамом маъқуллаб, қўллаб-қувватладилар.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).

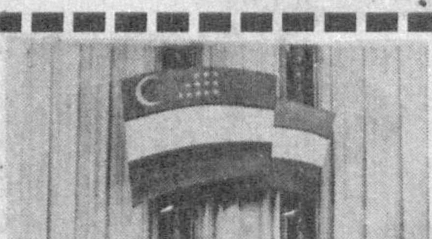

26 МАРТ — УМУМХАЛҚ РЕФЕРЕНДУМИ КУНИ

ИСЛОҲОТЛАРНИ ИЗЧИЛЛИК БИЛАН АМАЛГА ОШИРИШ — ЕТАРЛИЧА МУДДАТ ВА ВАКОЛАТ БЕРИЛИШИГА БОҒЛИҚ

Қайта қуриш ва ошкоралик деб аталган даврда ҳокимият учлигига асосланган демократик услуб афзалликлари борасида жуда кўп гапирилди.

Ҳозирги пайтларда ҳам собиқ иттифоқ ҳудудида пайдо бўлган мамлакатларда ушбу услуб бўйича, яъни вакиллик, ижро этувчи ва суд ҳокимияти шахобчалари ўртасидаги узвий мувозанат борасида мусоҳбалар давом этмоқда. Иштирокчилар муаммонинг моҳиятидан кўра кўпроқ шаклига маҳлиё бўлиб, кўрпани ўзларига тортишга, мумкин қадар ортиқроқ ваколатларни ўз қўлларига жамлашга уринаяптилар. Натижада айрим МДҲ мамлакатларида сиёсий-ижтимоий, иқтисодий масалаларда муросаи-мадора ўрнига ғаразгўйлик кучайиб, сиёсий танглик вужудга келмоқда. Булар аҳолини оғирини енгил қилиш ўрнига кулфат келтираётганлигига, қонли тўқнашувларга олиб бораётганлигига ҳаммамиз гувоҳмиз.

Хўш, нима учун ҳокимиятни учга бўлиш зарур? Нима учун, бу бўлиниш ҳозирги даврда бошқарувдаги энг самарали услуб сифатида қабул қилинмоқда?

Масаланинг туб моҳиятини, ҳокимият шаҳобчалари ўртасидаги муносабатни чуқур англаш ниятида ўтмишга тийрак нигоҳ ташласак, ҳаммаси ўз-ўзидан аён бўлиб қолади.

ТАРИХ САБОҚЛАРИ

Инсонлар қабила бўлиб ҳаёт кечирган пайтларидан бошлабоқ турмуш тажрибасини жамлаш ва уларнинг келажак авлодга етказиш зарuratини англадилар. Бундай масъулиятли вазифа ўз-ўзидан жамоадаги энг обрўли, эътиборли ва тажрибали инсонлар-оқсоқоллар зиммасига юкланди. Шу тариқа Оқсоқоллар Кенгаши юзага келди. Бу кенгашлардан кўзда тутилган мақсад — ҳаётдаги ижобий тажрибаларни жамлаб, уларни қадрият, урф-одат даражасида эъзозлаш, жамоанинг ҳаёт-мамотини, тараққиётини таъминлайдиган қоида, расм-русмларни жорий қилиш бўлган. Кейинчалик улар, турмуш қоидаларини назорат қилишни ҳам ўз зиммаларига олганлар. Шак-шубҳасиз, инсоният тараққиётининг дастлабки босқичидаёқ шахс манфаатларини кўпроқ ифода этадиган ҳозирги пайтдаги вакиллик органига ўхшаш кенгаш юзага келган эди.

Кейинчалик инсонлар табиатдан инъом-эҳсон кутиб ўтирмаймиз деган ақидага риоя қила бошлаганидан сўнг турмуш тиғизликлари янада кўпайди. Ҳаёт учун кураш фақат табиат билан эмас балки қўшнилар билан ҳам содир бўлиши, жамоанинг мавжуд кучларини тезкорликда жамлашга имкон берадиган яккаҳокимликни, қаттиқ қўллик асосида иш олиб борадиган ҳокимият шаҳобчасини рўёбга чиқарди. Қирғинбарот урушлар тарих шоҳсупасига, имтиёзли саҳнага ҳарбий кучларни лашкарбошидоҳийларни олиб чиқди. Марказлашган, маъмурий-бошқарув тизимига ўтган қабилаларнинг тарқоқ қабилалардан устунлиги ҳаёт-мамот жангида намоён бўлаверди. Шу тариқа умумийликни алоҳида шахс манфаатидан устун қўювчи, ҳозирги пайтларда биз ижро органи деб атайдиган ҳокимият шаҳобчаси пайдо бўлди.

Аммо, лашкарбошилар ва унинг атрофидагилар ўз мавқеларидан нафақат жамоатчилик тартибини сақлаш, балки, ўзларини сиёсий ва моддий шароитларини мустаҳкамлаш йўлида фойдаланишди. Натижада ҳокимиятдаги ботиний салоҳиятни рўёбга чиқарувчи имконият-муҳитни яратишга эътибор камайди. Ўзларида барча қатлам манфаатларини мужассамлаштирган Оқсоқоллар Кенгаши ижроий орган тизимидаги «бебошлик ва ўзбошимчаликларни» жиловлашга ҳаракат қилиб келди. Ҳозирги давргача ижро ва вакиллик ҳокимиятлари ўртасидаги қарама-қаршилик ана шундай нифоқ тарзида намоён бўлиб келаяпти. Демократик тизимнинг юксалиши ёки инқирозга юз тутиши ўтмишда кўп жиҳатдан ушбу зиддиятнинг тўғри ҳал қилинишига боғлиқ бўлди.

Қадимги Греция — демократия бешиги, деб бежиз айтилмайди. Табиий-жўғрофий шароитининг қулайлиги, ҳосилдор ва серунум ерларнинг мавжудлиги, чорвачиликни ривожланиши грек жамоаларининг тўқ ҳаёт кечириш имкониятини яратган. Қўшниларни ушбу юртга бостириб кириш хавфи ҳам деярли бўлмаган. Шу сабаб кучли марказлашган ҳокимиятга зарурат ҳам сезилмаган.

Шу боис қадимги греклар жамиятида вакиллик органининг мавқеи юқори даражада бўлган. Афинада — бошқарувнинг олий органи — халқ йиғини, ишчи органи бўлиб эса ареопаг — қабила оқсоқоллари кенгаши хизмат қилган. Вақт ўтган сари ушбу кенгаш олий назорат ва ҳокимлик органига ҳам айланган. Ижро ҳокимияти ареопаг томонидан тайинланадиган мансабдор шахслар-архонтлар зиммасига юкланган. Архонтлар аввалига бир умрга тайинланганлар, кейинчалик ўн йил муддатга, охирги даврларда эса ҳар йили сайланиш ҳуқуқига эга бўлганлар.

Бундай асосдаги давлат бошқаруви, авваламбор, барча маҳсулот етиштирувчилар манфаатини ифодалаганлиги боис фан ва санъат равнақини юксак даражада таъминлади. Аммо алоҳида шахс қобилиятини намоён қилишга, ботиний салоҳиятни рўёбга чиқишига кенг имкониятлар яратган қадимий грек вакиллик органи умумдавлат вазифасини бажарадиган, мамлакатни қўшнилар хуружидан сақлайдиган кучли ижро ҳокимиятининг шаклланишига йўл қўймади. Натижада тараққиётдан анча орқада бўлган, аммо марказлашган бошқарув тизимига эга бўлган миттигина Шимолий Македония Александр Македонский бошчилигида деярли ҳеч қандай қаршиликсиз демократик Грецияни забт этди.

Греклар демократиясидан фарқли ўлароқ Рим демократиясида мансабдорларнинг нуфузи нисбатан юқори, ваколатлари эса кенгроқ доирада эди. Бу бир мунча давр мобайнида ижро ва вакиллик ҳокимиятлари ўртасида мувозанатни сақлашга имконият яратди.

Аммо римликларнинг кўпроқ истилочиликка, урушлар ва қуролли кучларга суяниб иш кўриши охироқибат мамлакатнинг миллитарлашувига, ижро органи ваколатларини янада кучайиб кетишига олиб келди. Римнинг империяга айланиши, мавжуд кучларни, асосан, империя инфраструктурасини таъминлашга сафарбар этилганлиги ботиний салоҳият — мамлакат ичкарисидаги ишлаб чиқариш кучларининг ривожини кескин пасайишига сабаб бўлди. Натижада узлуксиз бўҳронлар содир бўла бошлади ва охир-оқибат мамлакат парчаланиб кетди.

ҲОЗИРГИ КУНЛАР

Шундай қилиб грек демократиясининг тимсолида ҳокимият ваколатлари вакиллик органига жамланса қандай нуқсонлар юзага чиқишини, Рим демократияси тажрибасидан эса ваколатлар ижро органида жамланганда нималарга олиб келишининг гувоҳи бўламиз. Бу биринчидан, иккинчидан, ҳокимият ваколатларини у ёки бу шаҳобчага тўпланиши ҳеч қачон узоқ муддатли ва изчил тараққиётга олиб бормаган. Учинчидан, икки ҳокимият шаҳобчалари тенг бўлиб, ўзаро муросаи-мадора, ҳамда мувозанатда бўла олмаслигини Рим-грек тажрибаси яққол кўрсатади. Бунинг учун алоҳида ҳокимият шаҳобчаси зарур эди.

Тарих бундай шаҳобчани суд ҳокимияти тимсолида юзага келтирди. Вакиллик ҳокимияти қонун-қоидаларни яратади, ижро органи ушбу қоидалар доирасида бошқарувни амалга оширади. Суд ҳокимияти эса қонунларнинг амалиётда қандай қўлланишини назорат қилади ва юқоридаги икки ҳокимият ўртасида низо ёки нифоқ туғилганда қозилик қилади.

Грецияда суд ваколатлари асосан вакиллик, Римда эса ижро органлари зиммасида бўлиши ушбу ҳокимият шаҳобчаларининг мутлақ ҳокимият даражасига олиб келган. Янги қолипдаги демократиянинг АҚШда ташкил қилинишида суд ҳокимияти азалдан бошқа ҳокимият шаҳобчалари билан тенг, алоҳида шаҳобча даражасида шаклланган. Суд ҳокимиятининг янгича мазмуни туфайли юқорида зикр этилган икки ҳокимият шаҳобчалари ўртасида узил-кесил мувозанат юзага келди. Бу эса демократик тизимда ўз-ўзини такомиллаштириш муҳитини яратди.

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

Аммо ҳокимиятнинг ўзаро тенг ва тўла маънода мувозанатда бўлган уч шаҳобчасини шакллантириш ўз-ўзидан бўлавермайди. Бу аввало ўта қийин масала. Қолаверса унинг шаклланиши учун маълум муддат керак. Масаланинг ечими кўп жиҳатдан иқтисодий таг-замин билан узвий боғланган.

Агар ишлаб чиқариш воситалари асосан давлат ихтиёрида бўлса ижро ҳокимиятининг мавқеи вакиллик органидан, албатта, устун бўлиб қолаверади. Негаки, вакиллик мавқеи кўпроқ фуқаро, яъни оддий сайловчилар ихтиёридаги мулк, иқтисодий салоҳият билан белгиланади. Натижада қанчалик хусусий мулк салоҳияти кўпайса шунчалик вакиллик шаҳобчасининг мавқеи мустаҳкамланаверади. Юқоридаги ҳокимият шаҳобчаларининг суд шаҳобчаси билан мувозанати эса ҳуқуқий савияга боғлиқ.

Минг афсуслар бўлсинки, собиқ иттифоқ ҳудудида барпо бўлган барча мамлакатлардаги мавжуд шароит ўз фаолиятини самарали таъминлай оладиган демократик тизимга мос эмас эди. Шунинг учун ҳам кўкларга кўтариб мақталган ғарбча демократия кўриниши аксарият янги пайдо бўлган мамлакатларда кутилган натижаларни бермаяпти. Ҳокимият шаҳобчалари орасида ўзаро ҳамкорлик ўрнига ғаразгўйлик давом этмоқда. Россия, Тожикистон, Грузия, Озарбайжон каби мамлакатларда бундай ғаразгўйлик қонли тортишувларга ҳам сабаб бўлаяпти.

Хўш, бунинг сабаби нимада?

Сабаби — демократик бошқарув механизмларини жорий қилиш, тенг ҳуқуқли ҳокимият шаҳобчаларининг ўзаро мувозанатини юзага келтириш бир кунлик ёки бир йиллик иш эмаслиги инкор қилинаётганида.

Бу борада «Фалаж» терапияси натижа бермаслиги аниқ. Бунинг учун давлат қурилишидаги ўзгаришларни иқтисодий жабҳадаги ислоҳотлар билан узвий бирликда, изчиллик билан амалга ошириш керак бўлади. Қолаверса бир ҳуқуқий тизим ўрнига бошқаси шаклланаётган бир пайтда ҳуқуқий савия бирданига ўзгариши ҳам қийин. Бунинг учун албатта вақт-ўтиш даври керак.

РАҲБАРЛАР МУАММОСИ

Ўтиш даври — бу моҳиятан ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий муносабатларни янги мазмунга ўтказиш, таг-замин ва устқурмани ўзгартириш, замондан ортда қолган дунёқараш ўрнига янгичасини яратишдан иборат. Шу маънода ўтиш даври жамият тараққиётида жиддий бурилиш десак ҳам бўлади. Ўтмиш сабоқлари бундай шароитда бошқарувда ижро органларининг мавқеи юқорироқ бўлса, ҳокимият ваколатлари ўз навбатида идрокли ва билимдон раҳбар қўлига тутқазилса юксак самара беришидан далолат беради.

Шароит тақазо қилган пайтда ва керакли ўринда мана шундай раҳбарни топа билган миллат, тараққиёт сари шахдам қадам ташлаши, ривожланишнинг янги босқичига кўтарилиши мумкин. Бу ўринда Александр Македонский ёки Юлий Цезарни, Мовароуннаҳр тарихида Амир Темурни, россияда Петр I-ни, Германияда Бисмаркни қилган ишларини эслашнинг ўзи кифоя. Иккинчи жаҳон уруши пайтида Буюк Тушкунликдан Американи тортиб чиққан Ф. Рузвельт учинчи-тўртинчи муддатларга АҚШ Президенти қилиб сайланди. Ваҳоланки, ушбу давлат Конституцияси бўйича у фақат икки маротаба президентликка сайланиши мумкин эди. Франциядаги оғир тушкунлик пайтларда Де-Голл янги Конституция орқали қўшимча ваколатларга эга бўлиб мамлакатни оғир аҳволдан қутқариб қолди. Мисрда, Туркияда, Тайванда, Жанубий Кўрияда натижали ўзгаришлар кўп жиҳатдан мамлакат раҳбарларига ислоҳотларни изчиллик билан амалга оширишлари учун етарлича муддат ва ваколат берилганидан деб биламиз.

Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда бозор иқтисодиёти ва демократиянинг пойдеворини яратиш мақсадида мулкчилик шаклларини ўзгартириш авж олдирилган. Ҳудудимизда амалга оширилаётган ушбу ислоҳатлар ҳамдўстлик мамлакатларидаги ислоҳотлардан амалийлиги ва самараси билан тубдан фарқ қилади. Хусусийлаштиришни сиёсий жабҳадаги ислоҳотлар билан бирга поёнига етказсак ҳақиқатдан ҳам ижро ва вакиллик ҳокимиятлари ўртасида тенглик юзага келади. Шу билан бир қаторда суд ҳокимияти борасида амалга оширалаётган ишлар, ҳуқуқий замин бўйича қабул қилинган қонунлар тизими учинчи ҳокимият шаҳобчасини ҳам ўз мавқеини тиклашга имконият яратади.

Бундай кўп қиррали ўзгаришлар, ислоҳотлар изчилликда ҳамда ўзаро боғланишда умуммақсад сари ягона марказдан амалга оширилмоқда. Ушбу марказда Президент Ислом Каримовнинг мавқеи алоҳида аҳамиятга молик. У кишининг бевосита раҳбарлигида ҳокимият шаҳобчалари шаклланмоқда. Улар ўртасида ваколатлар тақсимоти амалга оширилмоқда. Кўрилаётган чора-тадбирлар ўтиш даври муддатини қисқартиришга, ўзини-ўзи такомиллаштира оладиган демократик тизимни шакллантиришга, шахс ва давлат манфаатларини уйғунлашувига олиб келиши муқаррар. Ҳозиргача мамлакатимизда амалга оширилган ва яқин келажакда рўёбга чиқарилиши лозим бўлган ислоҳотлар чизмаси Ислом Каримовни катта ислоҳотчи-меъмор эканлигини намоён қилмоқда.

Ўзбекистонимиз тақдирида жиддий бурилиш йиллари бўлаётган даврда раҳбарга кўмаклашиш, у киши бошлаган ишини поёнига етказиш учун имконият яратиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз.

Ислоҳот ва раҳбар тақдирлари ажралмасдир. Шу сабаб, Президент Ислом Каримов ваколатларини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш бўйича Олий Мажлис қарорини вақт талаби доирасида қабул қилган муҳим қарор, деб биламиз. Бу янги парламентнинг масъулиятни чуқур ҳис этганидан ва унинг ислоҳотлар тақдирига бефарқ қарай олмайдиган малакали мутахассислардан сайланганидан далолат беради.

Анвар ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитасининг раиси.

Чирчиқ шаҳар маданият саройида жойлашган 22-участкада ҳам Референдумни ўтказишга тайёргарлик қизғин.
Р. НУРИТДИНОВ (ЎзА) олган сурат.

АДОЛАТЛИ ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ САРИ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессияси тарих мулкига айланди. Аммо сессия қарорлари, қабул қилинган ҳужжатлар бугунги кунда Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлашга, бозор иқтисодиётига асосланган, гуллаб-яшнаётган демократик давлат, қонун устивор бўлган ҳуқуқий ва адолатли жамият қуришга қаратилган бунёдкорлик ишларига асос бўлади.

Ҳозир республикамизнинг барча жойларида ўтказилаётган митинглар,фаоллар йиғилишлари, парламент депутатларининг сайловчилар билан учрашувларида, айнан шу ҳақда, яъни Олий Мажлис қарорларининг амалий аҳамияти ҳақида гапирмоқда. Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги мухбири Альфред Барановнинг республика Олий Мажлиси Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Баҳодир Эшонов билан суҳбати ҳам шу мавзуда бўлди.

— Баҳодир Отабоевич, энг аввало ўтган сессияда олган ёрқин таассуротларингиз ҳақида гапириб берсангиз.

— Президентимиз Ислом Каримовнинг Ўзбекистоннинг сиёсий ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тўғрисидаги маърузаси катта таассурот қолдирди, албатта. Бу маъруза Олий Мажлиснингтина эмас, бутун халқимизнинг ислоҳотларни амалга оширишнинг иккинчи босқичидаги фаолиятининг асосий йўналишларини белгилаб берувчи, катта сиёсий аҳамиятга эга ҳужжатдир. Маъруза бутун жаҳонга халқи демократик ва адолат идеалларига содиқ бўлган, умуминсоний қадриятларни юксак даражада қадрлайдиган мустақил давлатимизнинг ҳозирги қиёфасини намойиш этди. Бугунги кунда бу ҳужжат барчамиз учун дастуриламал бўлиб қолди.

— Маърузада таъкидланганидек, биз демократик, адолатли, фуқаролар жамиятини қуришга ҳаракат қиляпмиз. Фуқаролар жамияти дегани нима ўзи?

— Ҳа, маърузадаги бу сўзларда бизнинг стратегиямиз ифода этилган. Биз назарда тутаётган фуқаролар жамияти энг аввало, мулкчиликнинг турли шакллари, республикамиз иқтисодий тараққиётини таъминловчи омиллар — тўла эркин тарздаги иқтисодий фаолият ҳамда хусусий ишбилармонликнинг ривожланишига асосланган иқтисодий муносабатларни демократлаштиришни англатади.

Бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган бутун ички сиёсат мана шу тамойилларни изчиллик билан амалга оширишга қаратилгандир. Сўнгги йилларда давлат мулкини хусусийлаштириш, ишбилармонликни рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш, фермерлик ҳаракатини ривожлантириш, хусусий мулк ва сармояларни ҳимоя қилиш, зарур маҳсулот ишлаб чиқараётган, шу билан янги иқтисодий муносабатларни қарор топдиришга кўмаклашаётган кишиларга солинадиган солиқлардаги имтиёзлар, фуқароларимиз ҳамда хорижий ишбилармонларга бериладиган ҳуқуқий кафолатлар ҳақида Президентимиз чиқарган Фармонлар ва ҳукумат қабул қилган муҳим ҳужжатларни эсга олайлик. Буларнинг барчаси давлатимизда эркин бозор иқтисодиётини оёққа қўйди, туб ислоҳотлар жараёнига барқарор тус берди.

Фуқаролар жамияти бутун ижтимоий соҳа — турли хилдаги жамоат бирлашмаларини ташкил этиш ва уларнинг фаолияти, тарбия, таълим, фан ва маданият, оила, оммавий ахборот воситалари тизимини ҳам ўз ичига олади.

Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг асосий қисми фуқаролар жамияти доирасида рўёбга чиқади. Шу сабабли, бизда жамиятда вужудга келаётган ўзаро ижобий муносабатлар, бу муносабатларнинг воситалари қўллаб-қувватланмоқда ва қонун билан ҳимоя қилинмоқда.

Фуқаролар жамиятининг эркин тараққий этиши уни давлат томонидан ортиқча тергашни истисно этади, ҳамда ҳаётимиз ва фаолиятимизнинг барча асосий соҳаларида ўзини ўзи бошқаришнинг чинакам демократик асослари равнақ топишига кафолат беради. Фуқаролар жамиятида давлат ҳокимияти ва бошқарув тузилмалари фақат энг муҳим умуммиллий вазифаларни бажаради: мамлакат мудофааси ва давлат хавфсизлиги, ташқи сиёсат масалалари, валюта-молия ва солиқ тизимини шакллантириш, қонунчилик билан шуғулланади. Бу ҳам маърузада таъкидлаб ўтилган.

Фуқаролар жамияти — моҳият эътибори билан адолатли жамиятдир. У ҳамма учун тенг имконият берадиган, жамиятда оқилона, ижтимоий ва мулкий тенгликни таъминлайдиган самарали тизим бўлишини кўзда тутади. Мазкур фуқаролик жамиятини ўз ичига олган давлат зиммасига жамиятнинг айрим аъзоларининг ҳаддан ташқари бадавлат бўлиши ва бошқа аъзоларининг камхаржлиги ўртасидаги жуда катта тафовутни камайтиришга қодир бўлган ижтимоий, ҳуқуқий дастурларни амалга ошириш юкланади.

Биз мамлакатимизда чинакам бой-бадавлат кишилар мумкин қадар кўп бўлишига мутлақо қарши эмасмиз. Лекин, айни пайтда одамларимизнинг маълум қисми қашшоқ аҳволга тушиб қолишига ҳам йўл қўя олмаймиз. Совет иттифоқи парчаланиб, собиқ улкан мамлакат ҳудудида иқтисодий тартибсизлик бошланган таназзул даврида ҳам Ўзбекистонда ҳеч бир киши овқат қидириб ахлат титадиган ёки кўчага чиқиб тиланчилик қиладиган вазиятга тушмаган. Айниқса фуқаролар жамиятида бундай ҳол содир бўлишига йўл қўйиб бўлмайди. Биз бу жамиятни аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, шу вазиятни барқарорлаштиришнинг энг ишончли воситалари билан таъминлашимиз лозим.

— Шу жиҳатдан қараганда, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг умумий қоидалари тўғрисида гапириш ҳам ўринли бўлса керак. Бу масалага ҳам парламентнинг биринчи сессиясида катта эътибор берилди...

— Бизнинг бу масалада тутган йўлимиз ҳаммага маълум. Унга инсон ва фуқаро ҳуқуқлари ҳамда эркинликлари дахлсизлиги ва уларни бекор қилиб бўлмаслигидан келиб чиқадиган инсонпарварлиқ ғоялари асос қилиб олинган. Соддароқ қилиб айтганда, халқ давлат ва ҳукумат учун яшамайди, балки давлат ва ҳукумат халқ учун мавжуддир.

Шуни ҳам айтиш лозимки, ҳуқуқ ва эркинликларни эълон қилиш, уларни ҳатто қонун билан мустаҳкамлаб қўйишнинг ўзи етарли эмас. Бу ҳуқуқ ва эркинликлар амалда таъминланишига эришиш, эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар, юқоридан қуйигача — жамиятнинг барча аъзолари қонунларга оғишмай риоя этишини кафолатлаш лозим. Фақат ана шундай ёндашилиб, ҳуқуқ ва эркинликларнинг чинакам кафолати ва самарали ҳимояси таъминланган тақдирдагина чинакам ҳуқуқий давлат қуриш мумкин. Чунки, ҳуқуқий давлат тушунчасининг ўзи барча фуқаролар учун амал қилиш бир хил мажбурий бўлган қонуннинг устиворлигини, миллий кўрсатмалардан халқаро ҳуқуқнинг устуворлигини, умумбашарий қадриятлар бошқа ҳар қандай қадриятлардан устунлигини билдиради.

Ҳуқуқий давлат, фикрларнинг хилма-хиллиги ва инсон ҳуқуқлари демократиянинг ажралмас қисмидир. Ҳар бир кишининг ҳуқуқ ва эркинлиги ҳурмат қилинмаса, демократиянинг ўзи бўлмайди. Аксинча, демократияни қарор топтириш инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш учун шароит яратади. Давлат ва фуқаролар жамияти инсон шахси қадр-қимматини ҳимоя қилиб, шу орқали сиёсий барқарорлик, ижтимоий тенглик ва жўшқин ижтимоий тараққиётнинг ишончли пойдеворини барпо этади.

Яширишнинг ҳожати йўқ, энг янги тарихимизда, мустақил давлатимиз тикланаётган босқичда биз учун ҳам хавфли давр бўлди. Республикада митингбозлик бошланди, сиёсат билан шуғулланишни асосий мақсад қилиб олган айрим сафсатабозлар ва турли-туман масъулиятсиз кишилар халқни носоғлом эҳтирослар ўпқонига, ҳуқуқий бош-бошдоқлик ва қонунсизлик жарига тортишга уриндилар. Бу аҳвол нақадар қимматга тушгани маълум: Озарбайжон, Арманистон, Тожикистон, Грузия, Молдова, Чеченистонда ўн минглаб бегуноҳ кишилар ҳаётдан кўз юмди, юз минглаб одамлар бошпанасиз қолди, ҳар қандай ҳақ-ҳуқуқларидан маҳрум бўлди. «Қочоқлар» деган шармандали ибора пайдо бўлди. Фашистлар босқини даврида ҳам одамлар бундай аҳволга тушмаган эди...

Аллоҳга шукрки, раҳбарият, аввало, Президентимизнинг донолиги ва қатъияти, унинг эътиқоди, сиёсий истиқболни кўра билиши туфайли, шунингдек Ўзбекистон халқининг яхши нияти ва юксак маънавий салоҳияти туфайли республикамизни бундай кулфатдан асраб қолишга, диёримизда вужудга келган халқларнинг ягона оиласини сақлаб қолишга муваффақ бўлинди. Сессияда мамлакатимизда қарор топган тинчлик ва тотувлик, ижтимоий барқарорлик ана шу йиллардаги асосий ютуғимиз, деб таърифланди.

Маърузада таъкидланганидек, давлат ҳамда давлат ҳокимиятининг барча тармоқлари фаолияти инсоннинг Конституцияда кафолатланган ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя, муҳофаза қилишга қаратилган тақдирдагина бу фаолиятни тўғри деб ҳисоблаш мумкин. Шахсан Президентнинг ташаббуси билан Олий Мажлис таркибида инсон ҳуқуқлари бўйича вакил лавозими жорий этилди. У давлат ва жамиятнинг таркибига уйғун равишда қўшилиб, ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизимини кучайтириши лозим.

— Пировардида бўлажак Референдум тўғрисида қисқача сўзлаб берсангиз...

— Республика матбуотида сўнгги вақтда бу мавзуга бағишланган кўплаб мақолалар босилди. Лўнда қилиб айтганда, Референдумнинг аҳамияти ўтказилаётган ислоҳотларни муваффақиятли амалга ошириш учун зарур бўлган негизларни — сиёсий барқарорлик ва умуммиллий аҳилликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашдан иборат.

Президент ваколатларини узайтириш юзасидан 26 март куни бўладиган Референдум демократик тамойилларни изчиллик билан қўлланишнинг ёрқин далили эканини ва у амалда ҳокимиятнинг барча тармоқлари аҳиллик билан аниқ ишлашини, айниқса ижроия ҳокимият тизими — Президент билан ҳукумат бирлигини таъминлаши лозимлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Мамлакат бошидан кечираётган ўтиш даври шароитида бундай бирлик айниқса муҳимдир.

Меҳнат жамоаларидаги учрашувлар, сўнгги кунларда биз иштирок этган вилоят ва туманлар фаолларининг йиғилишлари кишиларимиз Президент Ислом Каримов ўтказаётган сиёсатни яхши англаётганидан ишонарли далолатдир. Одамлар бу сиёсатни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда, Референдум ўтказишнинг аҳамиятини ва зарурлигини тушунмоқда. Барча давлатимиз бошлиғини қўллаб-қувватлаётганини изҳор этиб, ҳамма жойда Референдумда уюшқоқлик билан иштирок этишга тайёр. Мен Президентнинг давлат маслаҳатчиси Т. Алимов бошчилигидаги гуруҳ таркибида Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд вилоятлари ва Тошкент шаҳри фаоллари йиғилишларида иштирок этиб, бунга тўла ишонч ҳосил қилдим. Шу боис, барча фуқароларимизни Референдумда фаол қатнашиб, халқимиз манфаатлари, мустақил давлатимиз равнақини кўзлаб, ўз фуқаролик эътиқодини изҳор қилишга даъват этаман.

КЎТАРИНКИ РУҲДА ЎТАДИ

Наманган вилоятида умумхалқ Референдумини уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан тайёргарлик ишлари, асосан ниҳоясига етди. Мухбиримиз Наманган шаҳар ҳокими, республика Референдумини ўтказувчи вилоят округ комиссия раиси Маҳаммаджон КАРИМОВ билан ана шу ҳақда суҳбатлашди.

— Республика парламентининг Президент ваколатини 2000 йилгача узайтириш тўғрисидаги қарорини вилоят аҳолиси қандай кутиб олди?

— Сессия ўз ишини якунлаган куннинг эртасигаёқ вилоятнинг ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилотлари, маҳаллаларда умумхалқ Референдумини қўллаб-қувватловчи митинглар, йиғилишлар бошланиб кетгани ва ҳозир ҳам ҳар куни ўнлаб ана шундай машваратлар бўлаётгани наманганликлар Референдумни илиқ қарши олганликларидан далолат беради. Шу боис Референдум ўтказишга тайёргарлик ишлари вилоятда дастлабки кундан қизғин тус олди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Референдумини ўтказувчи Марказий комиссия қарори билан Наманган округ комиссияси тузилгач, тез орада вилоятдаги барча шаҳар ва туманларда ушбу тадбирни ўтказувчи участкалар ташкил этилди. Шунга мувофиқ ҳозирги кунда вилоятимиз бўйича тузилган 476 та участка умумхалқ Референдуми ўтказишга тахт қилиб қўйилди.

Айни пайтда вилоят ҳокими, Ўзбекистон республикаси Олий Мажлиси депутати Бургутали Рапиғалиев бошчилигида умумхалқ Референдумини ўтказувчи штаб мунтазам фаолият кўрсатаяпти.

Штабга Халқ Демократик партияси, «Адолат» социал-демократик партияси, «Ватан тараққиёти» партияси ҳамда турли жамоат ташкилотлари фаолларидан ташкил топган 9 кишидан иборат вакиллар киритилган. Улар умумхалқ Референдуми ўтказиш бўйича ҳуқуқий-методик ёрдам бериш ва жойларда ташкилий ишларни уюшқоқлик билан амалга оширишда яқиндан ёрдам бермоқдалар. Бу ўз навбатида турли сиёсий партияларнинг умумхалқ Референдумида бир тану бир жон бўлиб фаол иштирок этишини таъминлайди.

— Референдумнинг моҳияти, ижтимоий аҳамияти хусусида жойларда тушунтириш ишлари ҳам олиб бориляптими?

— Албатта, биз барча фуқароларни умумхалқ Референдумида онгли равишда фаол иштирок этишига эришишни ўз олдимизга асосий вазифа қилиб қўйганмиз. Ана шу мақсадда дастлаб, жойларда аҳолини малакали ҳуқуқшунослар ва зиёлилар билан учрашувлари ташкил этилди. Улар аҳоли ўртасида давр тақозасига кўра ҳокимият органлари ўртасида номутаносиблик юзага келганлиги ва унга барҳам бериш ҳозирги куннинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидан бири эканлигини тушунтирмоқдалар.

Хулоса қилиб айтганда, вилоятимиз халқи умумхалқ Референдумини орзиқиб кутмоқда. Шу куни барча шаҳар, туман, маҳаллаларда тонг саҳардан катта байрам ва тантаналар бошланиб кетади. Негаки, халқимиз ҳоҳиш иродаси шуни тақоза этмоқда. Биз бунинг учун барча шароитларни яратиб беришга, одамларнинг орзу истакларини тўла рўёбга чиқишига кўмаклашамиз.

«Халқ сўзи» мухбири Абдуҳошим МАДАТОВ суҳбатлашди.

ТАЙЁРГАРЛИК НИҲОЯСИГА ЕТДИ

Барча жойларда бўлгани каби Навоий вилоятида ҳам Референдумга қизғин тайёргарлик кўрилди.

Мухбиримиз вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари, Референдум ўтказувчи вилоят округ комиссия раиси Акрам АЛИҚУЛОВдан ана шу ҳақда гапириб беришни илтимос қилди:

— «Ўзбекистон Республикасининг Референдуми тўғрисида»ги Қонунга биноан тузилган комиссиямизда иш кундан-кун қизғин тус олмоқда. Бугунгача вилоят округ комиссиянинг икки марта мажлиси бўлиб ўтди. Унда комиссиянинг иш режаси, Референдумни уюшқоқлик, ҳамжиҳатлик, ўзаро ҳамфикрлилик, қонун талаблари асосида ўтазиш учун муҳим тадбирлар ҳамда фаолият мезонлари белгиланиб олинди.

Референдум тўғрисидаги Қонуннинг 20-18 моддаларига мувофиқ вилоятимиз ҳудудида Референдум ўтказувчи 308 та участка тузилди. Маълумки, участка комиссияларининг таркибини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш вилоят округ комиссияси зиммасига юклатилган. Биз участка комиссиялари таркибига, асосан халқ орасида катта обрў қозонган, тажрибали кишиларни киритдик.

Барча мавжуд участкалар телефон, телевизор ва бошқа зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

Яқинда вилоят ҳокимлигида туманлар ва шаҳарлар ҳокимлари, ташкилот ва корхоналар раҳбарлари иштирокида мажлис бўлиб ўтди. Унда умумхалқ Референдумини ўтказишга тайёргарлик кўриш ва уни юқори савияда ўтказиш комиссиялари ишига 3000 дан кўпроқ вилоят фаоллари жалб этилди. Айни кунларда вилоятимиздаги корхона, ташкилот, маҳалла ва институтларда Референдумга бағишланган митинглар бўлиб ўтмоқда. Унда вилоятимиз меҳнаткашлари Референдумни маъқуллаб, Президентимиз ваколатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтиришни қўллаб-қувватламоқдалар.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚОНУН БОШҚАРУВИНИНГ АСОСИЙ ВОСИТАЛАРИГА АЙЛАНМОҒИ ЗАРУР

Ўзбекистон Республикаси Олий суд жамоасининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Республика Олий судининг раиси У. Мингбоев «Республика Президенти Ислом Каримовнинг Олий Мажлис биринчи чақириқ биринчи сессиясида «Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари» мавзусида қилган маърузаси ҳамда Олий Мажлис қабул қилган қарорлардан келиб чиқадиган асосий вазифалар хусусида» маъруза қилди.

Маърузада асосий эътибор ҳуқуқий маданият даражасини янада ошириш, қонунларни ҳаётга татбиқ этиш ва унга қатъий амал қилишда Олий суд судьялари ҳамда Олий суднинг барча ходимлари кўпчиликка намуна бўлишлари зарурлигига қаратилди. Ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун судга мурожаат этган ҳар бир фуқаронинг тақдирига бефарқ қарамаслик лозимлиги алоҳида таъкидланди.

— Биз, — деди У. Мингбоев.— Президентимиз таъкидлаганидек, ҳар ким ва ҳар бир нарса қонунга бўйсуниши лозим бўлган ҳуқуқий давлат қурмоқчимиз. Жамиятимизда қонун бошқарувнинг асосий ва кўп қиррали воситасига айланиши зарур. Бундай шароитда ҳуқуқни муҳофаза этиш органлари зиммасига катта маъсулият юкланади. Уларнинг касб маҳорати ва аҳлоқий сифатларига бўлган талаб кескин ошади.

Зеро, Республика Президенти ва ҳукумати олий судга юксак ишонч билдириб, одил судловни амалга оширишда суд ва судьяларга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Шунингдек, йиғилишда фуқаролик ишлари судлов ҳайъати аъзоси, Олий суд судьяси Машкура Сафаева, Олий судь судьяси, ҳарбий ҳайъат аъзоси Ҳусан Усмонов ва бошқалар сўзга чиқишди. Йиғилиш аҳли Олий Мажлиснинг «Ўзбекистон Республикаси Президентининг ваколатлари муддатини узайтириш масаласи бўйича 1995 йил 26 март куни Ўзбекистон Республикаси Референдумини ўтказиш» юзасидан қабул қилган қарорини қўллаб-қувватлади.

(Ўз мухбиримиздан).

• Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт •

«ПАХТАКОР» ЕВРОПА ФУТБОЛИ СИНОВИДАН ЎТДИ

Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси Голландия сафаридан қайтиб келди. Мавсумга тайёргарликнинг сўнгги босқичини ўтаган бу сафар тошкентликлар учун муваффақиятли бўлди.

Футболсеварларимизга яхши маълумки, Голландиянинг АЕС фирмаси кейинги йилларда юртимиз футболининг ривожланиши йўлида ўзининг катта ҳиссасини қўшаяпти. Ўтган йили «Мустақиллик кубоги» турнирида Голландиянинг икки жамоаси қатнашиши, ундан олдинги йили мухлисларга оламолам завқ ҳадя қилган Арнемнинг «Витесс» жамоаси иштирокидаги ўйинлар бевосита ана шу фирма туфайли уюштирилганди. Эндиликда «Пахтакор» жамоасига футболимиз тарихида биринчи марта Европа мутахассиси устозлик қилаётганлиги ва ниҳоят «Пахтакор»нинг юқорида таъкидланган мавсумолди сафари ҳам АЕС фирмасининг мамлакатимизга Европа футболи завқини олиб кириш учун қилаётган саъй-ҳаракатларидан биридир.

«Пахтакор» ушбу сафари чоғида Голландиянинг қуйи ва юқори дивизионларида тўп сураётган жамоалар билан учта ўртоқлик учрашуви ўтказди. Барча учрашувда юртдошларимиз ғалаба қозонишди. Умумий тўплар нисбати 17:2. «Пахтакор» жамоаси бош мураббийсининг таъкидлашича, голландиялик футбол мухлисларига, айниқса, пахтакорчиларнинг янги вакили Равшан Бозоровнинг ўйини хуш ёққан ва кўпчилик мутахассислар ҳам у билан қизиқиб қолишган. «Пахтакор» жамоасининг асосий таркиб ўйинчиларидан бири Абдуқаҳҳор Маъруфалиевнинг айтишича, юртимиз футболи кўпжиҳатдан Европа футболи билан бемалол рақобатга киришса бўлади.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ПАРТИЯДАН СЎНГ...

Испаниянинг Лас-Пальмас шаҳрида ўтказилаётган ПША паноҳидаги тож даъвогарлари финал учрашувида устунлик тўққизинчи партиядан сўнг, ҳиндистонлик гроссмейстер Виши Ананд томонига ўзгарди.

Ушбу партияда оқ доналар билан ўйнаган Ананд 50-юришдан сўнг рақиби Гата Камскийни мағлубиятга учратди. Ўнинчи партияда эса томонлар дурангга имзо чекишди. Ҳозирча учрашувда ҳисоб 5,5:4,5 Ананд олдинда бораяпти.

МАЙЯНИНГ ОРЗУСИ... УШАЛМАДИ

Санк-Петербург шаҳрида аёллар ўртасида ўтказилган тож даъвогарлари баҳсида ёш гроссмейстер Жужа Полгар собиқ жаҳон чемпиони, гуржи қизи Майя Чибурданидзени мағлубиятга (5,5:1,5) учратди.

Шундай қилиб урушлардан толиққан, ҳамма нарсадан бебаҳра халқи учун жаҳон шоҳмот тожини қайтариб, озгина бўлса-да қувонч ҳадя қилмоқ учун узоқ танаффусдан сўнг яна шоҳмот оламига қайтган Майянинг орзуси ушалмай қолди. Тож учун жаҳон чемпиони хитойлик Се Цзюнга қарши венгриялик Жужа Полгар шоҳмот тахтаси ёнига ўтиради.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭЪЛОН БЕРУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТАҲРИРИЯТ ОГОҲЛАНТИРАДИКИ, эълон ҳақини тўлашдан бош тортаётган фирма ва ташкилотларнинг номлари бундан буён «ИШОНЧСИЗ ШЕРИКЛАР» рукни остида газетада ошкор этиб борилади. Агар бу ҳам таъсир қилмаса, «Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг VI пленуми қарори» асосида қарздорлардан судлов орқали жарима сифатида қўшимча сумма ундириб олинади.

Фош этувчи эълонлар ушбу огоҳлантиришдан сўнг бир ҳафта ўтгач чоп этила бошланади.

Бундан буён эълонлар юз фоиз ҳақи олдиндан тўлаб қўйилгандан сўнг қабул қилинади.

ИШБИЛАРМОНЛАР ДИҚҚАТИГА

Италиянинг ташқи-савдо институти, Италия текстил жиҳозлари ишлаб чиқарувчилар Ассоциацияси, Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг "Интерсервис" бирлашмаси билан ҳамкорликда Тошкент шаҳрида 29-30 мартда **Италия текстил жиҳозларининг Ўзбекистондаги кунларини** ўтказади.

Унда иштирок этаётган Италиянинг 25 йирик ишлаб чиқариш фирмалари ва савдо-сотиқ компаниялари Сизга замонавий текстил жиҳозларини тавсия этади ва Сизнинг ҳамкорлик тўғрисидаги таклифларингизни ўрганиб чиқади.

Маълумотлар учун қуйидаги манзилгоҳга мурожат қилишингиз мумкин:
Тошкент шаҳри, Шароф Рашидов кўчаси, 16а,
204 хона, ЎР ТИАВ "Интерсервис"
телефон: 394557, 391011.

«Ўзагрокомплекс» кичик корхонаси ўз фаолиятини тугатади. Шикоят ва аризалар матбуотда эълон қилинган кундан бошлаб, бир ой ичида қабул қилинади. Мурожаат учун телефон: 54-85-27.

YAMAHA — ASIA

"Ямаха" мусиқа асбоблари ва товуш ускуналари — биринчи қўлдан !
Кафолат муддати — 1 йил

PSR-510; W5;
PSR-SQ16; W7.

Нақд ва пул ўтказиш йўли билан сўмга сотилади.

Тел.: 53-48-71, 53-10-43.

«Халқ сўзи» газетаси муҳарририяти жамоаси «Народное слово» газетаси мухбири И. Когайга онаси **Людмила НИКИТИНАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг жамоаси касаба уюшмалари фахрийси **Умар КЕНЖАЕВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ФА Физика-Қуёш илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси бирлашма касаба уюшмаси раиси А. Ғофуровга онаси **Ойхон ҒОФУРОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тегирмон сотиб олмоқчи бўлганлар диққатига!

Бизнинг ташкилот донларни майдалаб, соатига 50 кг. дан 200 кг. гача ун олишга мўлжалланган икки хил тегирмон ишлаб чиқаради.

Тўлов шакллари ихтиёрий.

Тошкент шаҳридаги телефон:
76—88—54 /соат 9.00 дан 17.00 гача/,
41—40—45, 56—16—80
/соат 18 дан 22 гача/

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 27

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Очиқ дераза». Мультфильм.
18.20 «Ишбилармон».
18.45 «Турон тулпорлари».
19.00 «Йигирма биринчи аср бўсағасида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Санъатга пайванд диллар». Концерт.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 «Бу шундай даргоҳки...». Халқаро театр кунига бағишланган кўрсатув.
23.20—23.45 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Маънавий камолот».
19.20 «Ҳамшаҳарлар» видеоканали:
— «Юзма-юз».
— «Оқ кутича».
— «Менинг маҳаллам».
21.20 — 23.00 Буюк Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан. «Одерда баҳор». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Халқаро танлов совриндори Татьяна Абиякий куйлайди.

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 «Совға».
20.25 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
20.45 Жаҳон географияси.
21.35 Эълонлар.
21.40 Видео—«О».
23.20 Эълонлар.
23.30 «Курьер».
23.45 «...яна об-ҳаво ҳақида».
23.55 «Постфактум».
00.10—00.25 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Тиғиз пайт».
18.30 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика).
19.00 «Сиз кимсиз?».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 А. И. Солженицин билан учрашув.
20.55 «Спорт уик-энди».
21.15 «Театр+ТВ». Халқаро театр кунига бағишланади.
22.05 — 22.20 Катталар учун мультфильмлар.

СЕШАНБА, 28

ЎзТВ I

6.00—8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 «Самсон ва Салли». Мультфильм.
9.00 Немис тили.
9.30 «Ислоҳот ва муаммо».
10.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
10.30 Камер куйларидан концерт.
11.00 «Арзанда эмас — пазанда бўлинг!».
11.30—12.00 «Мавсум тараддуди».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Кичкинтойлар учун. «Доно бобо даврасида».
18.45 Шеърий дақиқалар.
18.55 «Тадбиркорлик йўлида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дўстлар даврасида». Эстрада тароналари.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Трактор».
23.10—23.35 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.55 «Ҳайвонот дунёсининг сирлари».
19.45 Янгиликлар.
19.50 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.35 Видеогид.
20.55 «Теле-ателье-шоу».
21.05 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.45 «Кинонигоҳ».
23.25—23.45 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10—18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Биздан озод ва обод Ватан қолсин».
19.40 «Куй ва соз соҳиби». Телефильм.
19.55 «Имконият излаб».
20.25 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.45 «Колумб кашф этган диёр».
21.30 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.30 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.40 «Бизнес-банк».
22.55—23.35 «Флорида». Мусиқий видеофильм.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—8.00 «Тонг».

***

18.00 «Тиғиз пайт».
18.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
18.55 «Биз». В. Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Илк манбадан».
20.50 Аёллар ҳаётидан тўрт воқеа. «Луиза. 70-йиллар». Бадиий фильм (Италия).
22.25—22.50 «Гол».

ЧОРШАНБА, 29

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 «Оҳанглар оғушида». Кинодастур.
8.40 Алифбо сабоқлари.
9.10 «Оламни асранг!».
9.40 «Ёшлик» студияси. «Яхшиларга эргашиб».
10.10 «Наврўзимни куйлайман».
10.40 «Маънавият» видеоканали.
12.40 — 13.30 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» — «Динамо».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Содиқ дўстлар». Мультфильм.
18.20 Спорт хабарномаси.
18.30 «Аёл борки, олам мунаввар».
19.05 «Бир жуфт қўшиқ». Ўзбекистон халқ артисти Таваккал Қодиров.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Навоийхонлик».
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Самарқанд вилояти.
22.10 «Ёш аёл учун эркак». Бадиий фильм.
23.25 — 23.50 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради,

18.30 «Ўзим ҳақимда...».
19.00 «Бумеранг».
19.30 «Жонли тил».
20.30 «Абадий қадриятлар».
21.00 — 22.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10—18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Каратэ-до бўйича «Наврўз-95» халқаро турнири.
19.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.15 «Ватан ҳимоячилари».

*

«ОМАД» таништиради:

20.40—23.40 «СПОРТ ҚИТЪА-СИ».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—8.00 «Тонг».

***

18.00 «Тиғиз пайт».
18.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
18.55 Халқ куйларидан концерт.
19.10 «Ёдингдами, дўстим»...»
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Монолог».
20.55—22.50 Футбол. Европа чемпионатининг саралаш ўйини. Россия — Шотландия терма командалари.

ПАЙШАНБА, 30

ЎзТВ I

6.00—8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 Болалар учун фильм. «Қуёш ҳамёнда».
9.10 «Бола бошидан...».
9.50 «Ёшлик» студияси. «Фахрийлар — фахримиз».
10.40 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хор жамоаси концерти.
11.10 — 13.10 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Менинг филим бўл». Мультфильм.
18.25 Болалар учун. «Қўнғироқча».
18.55 «Аҳвол қандай, чемпион?».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Буюк Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан. «Ой бориб, омон қайтганлар». Зоҳиджон Обидов.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 «Бош мезон».
22.10 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Муяссар Раззоқова куйлайди.
22.55—23.20 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Омад» тақвими.
18.35 «Кўнгил».
18.40 «Жозиба».
19.00 «Бир шингил ҳангома».
19.10 «Ишингиз бароридан келсин».
19.25 «Муҳаббатга ошно қалблар».
19.45 «Теле-ателье-шоу».
19.55 Видео янгиликлари.
20.20 Янгиликлар.
20.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.50—23.10 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Бозор иқтисодиёти сабоқлари».
19.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.35 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.35 «Замандас» (қозоқ тилида).
22.25 «Спорт-тайм».
22.55—23.35 «Сизга таъзим».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—8.00 «Тонг».

***

18.00 «Тиғиз пайт».
18.25 «Сиз кутган учрашувлар». Л. Смирнова.
19.20 «Москва, Кремль».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40—22.30 Кино асри. «Амакиваччалар» (Франция, 1975 й.).

ЖУМА, 31

ЎзТВ I

6.00—8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 Болалар учун фильм. «Соат занг урар экан».
9.15 Немис тили.
9.45 «Халқ фаровонлиги йўлида».
10.05 «Китоб ва ҳаёт».
10.40 Ёш ижрочилар концерти.
11.10—13.10 «Умидлар йили». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Қувноқлар даврасида».
18.35 «Фан уфқлари».
19.00 «Хазинамиз таянчи».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Сўзана ва чинни буюмлар». Телефильм.
20.10 «Одобнома».
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 «Ҳофизлар хониш қилганда...».
22.15 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон — Шри-Ланка.
22.45—23.10 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Телефильм.
19.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.30 «Билиб қўйган яхши».
19.55 «Шифокор билан мулоқот».
20.40 «Бу бўстон аро...».
21.10 «Транспорт ва йўловчи».
21.40—22.50 «Тўғри сўзнинг тўқмоғи». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

17.10—18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Каратэ-до бўйича «Наврўз-95» халқаро турнири.
19.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

*

«ОМАД» таништиради:

20.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари.
20.35 Эълонлар.
20.40 «Панорама».
21.10 «Америка юлдузлари». Кинодастур.
21.30 «Даракчи».
21.40 Эълонлар.
21.45—23.25 Видео — «О».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—8.00 «Тонг».

***

17.40 «Электрон буви». Телевизион бадиий фильм.
18.50 «Мўъжизалар майдони».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.00—22.00 «Детективлар клуби»да. «Машҳур детективлар». Телевизион бадиий фильм. 6-фильм — «Сирли миссия» (Франция).

ШАНБА, 1

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 «Аския». Телефильм.
8.45 «Қувноқ стартлар».
9.45 «Ишдаги ишқ». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
12.15 Болалар учун. «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб».
12.45 — 13.45 «Ёшлик» студияси. «Гап йўқ».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
18.35 Спорт хабарномаси.
18.45 «Экран хандаси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Янграсин шўх яллалар». Концерт.
20.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Ҳожибой Тожибоев ҳангомалари.
22.10 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон — Шри-Ланка.
22.40 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
22.50 «Тунгу ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

9.00 Мультфейерверк».
9.25 «Ҳайвонот дунёсининг сирлари».
10.15 Янгиликлар.
10.20 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.05 Видеогид.
11.25 «Теле-ателье-шоу».
11.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.15 «Кинонигоҳ».
13.55 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).
14.15 — 18.30 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

*

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Антенна».
19.40 «Пульс». Хабарлар.
19.55 «Акс-садо».
20.25 «Менинг кўчам».
20.40 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин».
21.40 «Ҳар соҳадан бир шингил».
22.00 «Гладиаторлар». Спорт шоу дастури.
22.45 «Кинематограф».
00.25 «Хотима».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10. 00 «Ўзим ҳақимда».
10.30 «Қалбим ҳарорати». Картер Малик.
11.00 — 11.45 «Саломат бўлинг!»

***

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 «Ёшлик» студияси. «Гул ва...»
19.30 «Безнен мирас» (татар тилида).
20.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.35 «Айчурек» (қирғиз тилида).
21.15 «Ўзбекистон — ҳамкорлик йўлида».
21.55 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.05 «Цейтнот».
22.15 «Бу ажиб дунё».
22.35 — 22.45 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.50 Пьер Ришар «Эгизаклар» бадиий фильмида.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Оқ тўти» клуби. 1 апрель ҳазиллари.
21.25 «Дюраннинг қарғиши». Телесериал премьераси. 1-серия.
22.25 — 23.05 «Оба-на».

ЯКШАНБА, 2

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

8.00 Т.Миннуллин асари. Х.Валиуллин, Н.Халилов мусиқаси.«Дилафрўзга тўрт ошиқ». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан».
10.30 «Шоҳруҳ» клуби.
11.00 «Ижодкор портретига чизгилар».
11.40 «Бугун — Геологлар куни». Кўрсатув ва концерт.
12.40 «Зиё».
13.45 — 14.15 «Жаҳон жанговар санъатлари».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Ўйла! Изла! Топ!».
18.35 «Санъат олами».
19.05 «Ойнаи жаҳонда».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ҳафтанома» (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 «Ўзбекистоннинг жонли «кумуши». «Ўзбектелефильм» премьераси.
20.20 «Сумалак» ансамблининг концерти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳафтанома».
21.30 Эълонлар.
21.35 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон — Шри-Ланка.
22.05 ЎзТВ ҳазинасидан. «Насриддин Бухорода». Бадиий фильм.
23.40 — 00.10 «Ҳафтанома».

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

10.00 «Омад» тақвими.
10.05 «Кўнгил».
10.10 «Жозиба».
10.30 «Бир шингил ҳангома».
10.40 «Ишингиз бароридан келсин».
10.55 «Муҳаббатга ошно қалблар».
11.15 «Теле-ателье-шоу».
11.25 Видео янгиликлари.
11.50 Янгиликлар.
11.55 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.40 «Кинонигоҳ».
14.20 — 14.40 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

***

17.00 «Совға».
17.30 «4/8». Мусиқий дастур.
17.50 Жаҳон географияси.
18.40 Эълонлар.
18.45 Видео — «О».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Курьер».
20.50 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.00 «Постфактум».
21.10 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).
21.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари.
21.40 Эълонлар.
21.45 «Панорама».
22.15 «Компьютер - Осиё».
22.45 Даракчи.
22.55 Эълонлар.
23.00 — 00.40 Видео — «О».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

9.00 Мультфильм.
9.40 «Жонли сайёра».
10.00 «Коллекция».
10.20 «Менинг кўчам».
10.35 «Олтин атиргул» ғори». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 10-серия (Италия).
11.25 «Маски-шоу».
11.40 «Кинематограф».
13.20 — 13.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).

***

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Ёшлик» студияси. «Ёшлик оқшоми».
19.30 «Олмониянинг олтин хазинаси».
20.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.35 «Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси».
21.10 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.10 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.20 «Бу ажиб дунё».
22.40 — 22.50 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Томошабинлар билан юзма-юз».
19.05 «Ялпи назорат». Детектив комедия телепремьераси (Франция).
21.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
21.55 «Дюраннинг қарғиши». Телесериал премьераси. 2-серия.
22.50 — 23.30 «Испан сарсуэласи намойиши».

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

ШАНБА САҲИФАСИ

ТАФАККУР ГУЛШАНИ

Уруш — ботирни, жаҳл — донони, йўқчилик — дўстни синайди.

Ал-ХОРАЗМИЙ.

Ақлли одам ҳамма нарсасидан жудо бўлса ҳам дўстидан воз кечмайди.

Ш. РУСТАВЕЛИ.

Келинг тилимизни қайраб олайлик, ёки ўзбек халқ мақоллари изоҳи

БУҒДОЙ ЎРИЛГАЧ, ЎРОҚНИ ЗАНГ БОСАДИ

Баъзи бепарво деҳқон буғдойини ўриб олгач, ўроғини ювиб, тозалаб, бир чеккага олиб қўймайди-да, келаси мавсумгача занг бостириб, ишга яроқсиз қилиб қўяди. Бу — мақолнинг тўғри маъноси, мажозий маъноси шундай: баъзи одам бирор ишини битириб берадиган одамнинг атрофида иши битгунча гирдикапалак бўлиб, ялиниб, ёлвориб юради. Ишини битириб олгач, у одамга қайрилиб ҳам қарамайди, мабодо кўча-кўйда кўриб қолгудай бўлса, ўзини кўрмаганга солиб, четга қараб ўтиб кетаверади. Юқоридаги мақол ана шундай одамларга қарата айтилади.

ЛАЙЛАКНИНГ КЕТИШИГА БОҚМАЙДИЛАР, КЕЛИШИГА БОҚАДИЛАР

Варианти: «Лайлакнинг кетишини эмас, келишини кутадилар», «Оқ лайлак Ўзбекистонга эрта баҳорда учиб келиб, куз кириши билан қишлаш учун иссиқ томонларга учиб кетади». Кишилар баҳорни (демакки, лайлак учиб келадиган пайтни) орзиқиб кутадилар, лайлак қайтиб учиб кетадиган пайтни кутмайдилар ҳам, бу билан кўпда қизиқмайдилар ҳам. Одатда кимнингдир бирор сафарга кетгани билан одамларнинг кўпда ишлари бўлмайди. У қайтиб келганидан кейин эса «Қаерга борибди? Нима олиб келибди?» деб суриштира бошлайдилар. Юқоридаги мақолни мажозан мана шундай пайтда қўллайдилар.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

САРКАРДА ВА ХАЛҚ ҚАҲРАМОНИ

Афсонавий қаҳрамон Темур Малик ҳақида маълумот берсанглар.

Ҳ. Абдуллаев, Гулистон шаҳри.

1219 йил декабрь ойида мўғул қўшинлари Хўжандни қамал қилишди. Шаҳар ҳокими, саркарда Темур Малик сон ва қурол-аслаҳа жиҳатидан устун бўлган босқинчиларга қарши халқ курашини ташкилотчиси ва илҳомчиси бўлди. Қонли жанглардан сўнг якка ўзи Қизилқум орқали Урганчга етиб келади. Бу ерда аскар тўплаб Жўжихон отрядига қақшатқич зарба беради ва Янгикент шаҳрини мўғуллардан озод қилади. Ўн йилдан зиёд вақт мобайнида ёвга қарши тинимсиз кураш олиб боради. Темур Малик мўғуллар қўлида мардларча ҳалок бўлади.

УЛУҒНОР КАНАЛИ

Вилоятимиздаги Улуғнор канали қачон қурилган?

К. Омонов, Андижон.

Улуғнор канали 1949 йилда бунёд этилган бўлиб, узунлиги 47,7 километр масофани ташкил қилади. Ушбу канал Катта Фарғона канали ва Шаҳрихонсойдан сув олади. Андижон туманидаги Олтинкўл қишлоғи ёнида Асака ташламаси канални икки қисмга бўлиб туради: юқори қисми ортиқча сувларни Асака ташламасига тушириб юборади ва кўпинча сувсиз бўлади, қуйи қисми эса тўсувчи иншоот ёрдамида ташлама сувини Улуғнор тизимидаги Мазгилсойга йўналтиради.

ОБ-ҲАВО

Республика Гидрометеорология маркази хабар қилади: Ҳафтанинг биринчи ярмида республикамизнинг кўпгина вилоятларида вақти-вақти билан ёмғир ёғади. Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида момақалдироқ бўлиши мумкин.

Ҳафтанинг иккинчи ярмига бориб ёмғир тўхтайди. Ғарбдан секундига 5-10 метр секунд тезликда шамол эсади. Момақалдироқ пайтида шамолнинг тезлиги 15-20 метр/секундга етиши мумкин. Ҳафта давомида ҳарорат аста-секин пасаяди: кечаси 6-11 даражадан, 0-5 даражагача илиқ, кундузи 20-25 даражадан 7-12 даражагача илиқ бўлади. Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 8-10 даражадан 2-7 даражагача илиқ, кундузи 22-28 даражадан 10-15 даражагача иссиқ бўлади.

Республикамизнинг шимолий ҳудудларида эса кечалари 3-8 даража илиқдан 0-5 даражагача совуқ, кундузи 15-20 даражадан 3-8 даражагача илиқ бўлади.

Ҳафтанинг охирига бориб ҳарорат яна кўтарила бошлайди.

ШАНБАДАН ... ЖУМАГАЧА

Наманганлик футбол мухлислари янги мавсум олдидан яхши совға олишди — «Наманган футболи» деб номланган хабарномаси нашр этила бошлади.

Мухлислар янги нашрнинг биринчи сонида вилоятдаги етакчи командалар мураббийлари ва ўйинчиларининг таржимаи ҳоли билан танишади. Хабарномада шунингдек, янги футбол мавсумидаги ўйинлар жадвали ҳам эълон қилинган.

Тошкент Модалар уйи ёнида ташкил этилган халқ истеъмоли молларини сотиш бўйича савдо ярмаркаси савдо корхоналари билан жиддий рақобатга киришди. Гап шундаки, бу ерда болалар ва катталар учун пойабзал, кийим-кечак, ичкўйлак ва бошқа маҳсулотлар устама нархсиз сотилмоқда. Республиканинг бир неча вилоятлари ва Тошкентдаги енгил саноат корхоналари Наврўз байрами арафасида пойтахтимиз аҳолисига ана шундай совға қилди. Ярмаркада унча кўп пул сарфламасдан бошдан-оёқ тўла кийиниб олиш мумкин.

Андижон вилоят ҳокимининг қарори билан вилоятда Ўзбекистон Республикасининг мустақиллик байрами ҳамда буюк соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб «Ўзбекистон — ватаним маним» шиори остида санъат ва меҳнат фестивали ўтказилади.

Фестивал икки йил давом этади. Унда ғолиб чиққан туман ва шаҳарлар, меҳнат жамоалари, ўқув юртлари пул мукофотлари, вилоят ҳокимлигининг дипломлари, фахрий ёрлиқлари ҳамда ҳомийларнинг қимматбаҳо совғалари билан тақдирланади.

Пойтахтнинг муҳташам «Туркистон» саройида «Тарбиячи — 95» кўрик-танловининг якуний босқичи бўлиб ўтди.

Икки кун давом этган беллашувда тарбиячиларнинг билим даражасини тест-синовида аниқлаш, тайёрлаб келган видеомашғулотларини баҳолаш, «Соғлом авлод учун» шиори остида ўтган тадбирлар билан қизиқарли мусобақаларга якун ясалди. Қорақалпоғистонлик Гулбаҳор Сафарова биринчи, тошкентлик Нодира Зиёева иккинчи, фарғоналик тарбиячи Марҳабо Абдумасидова учинчи ўринни эгалладилар.

Мамлакатимиз илм фани тараққиётида, халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун билимли мутахассислар тайёрлаб беришда Тошкент Давлат дорилфунунининг ўрни беқиёс. Бу қутлуғ даргоҳ ташкил этилганига 75 йил тўлди. Шу муносабат билан республикамизнинг барча жойларида университет олимлари билан учрашувлар, тантанали тадбирлар бўлиб ўтмоқда.

М. Тошмуҳаммедов номли Қашқадарё вилоят мусиқали драма театрида ҳам ана шундай тантанали кеча бўлди. Унга вилоят илмий-адабий жамоатчилиги, талабалар таклиф этилди.

• Юзма-юз

АРАФАДА ФИКРИМНИ ЁРИТГАН ШУУР

Турсуной СОДИҚОВА, шоира, Андижон вилоят хотин-қизлар қўмитасининг раиси.

— Суҳбатимизни қайси мавзуда бошланишини истайсиз?

— Мен табиатим қандай бўлишидан қатъи назар, моҳиятан Инсон эканлигимизни назарда тутиб, мана шу биз мансуб олам буюк мамлакатнинг бир фуқароси сифатида бугунги суҳбатимиз юрагимдан ўтаётган туйғулар, фикримни нурлантираётган шуурни ифодалашини истардим.

— Унда айтинг-чи, шу улуғ айём кунларида кўнглингизда қандай туйғулар чарх ураяпти?

— Шарқ удумларида ҳамиша ҳайит, Наврўз айёмларида адолатли подшоҳлар халқига илинган энг самимий эҳсонларини бирор хайрли тадбир воситасида ҳадя этганлар. Энг пок, адолатнишин истакларини изҳор қилганлар. Бу анъана кун сайин ўз ўзанига қайтаётган халқимизнинг Сардори табиатига, сиёсатига ҳам бегона эмас. Мен яқинда Президент Фармони билан ўзбек аёлини ҳукумат раҳбарияти таркибига киритилганини катта имтиёз сифатида таъкидлашни истардим. Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг раисаси Республика Бош вазирининг муовини этиб тайинланганлиги, вилоят ва туман хотин-қизлар қўмиталарининг раҳбарлари эса вилоят ва туман ҳокимларининг муовинлари ваколатини олганлиги юртимиз аёлларига берилган бебаҳо ҳайитликдир. Йўқ, бу ибора унчалик мос бўлмади, бу Фармонни мен инқилобий ҳодиса, инқилобий мардлик нишонаси, деб баҳолайман.

Агар чуқурроқ назар солсак, ўзбек аёлларига эътибор, уларнинг гулдек жонини, тоғдек меҳнатини ардоқлаш Мустақиллигимиз эълон қилинган илк чоғлардан бошланган. Ахир жуда босиқлик билан, ўта донолик билан тутилган йўл — биз оналарнинг оромига шамол теккизмай, бирор боланинг бурнини қонатмай Истиқлолнинг қўлга киритилиши — халқни, аввало оналар қалбини асрашнинг бебаҳо намунаси бўлди.

— Турсуной, мулоқотимиз яна бир улкан сиёсий воқеа — Президентимизнинг ваколатини узайтириш тўғрисида умумхалқ сўрови арафасида бўлмоқда. Хотин-қизлар байрами, Наврўз муносабати билан жойларда бўлган кўпгина анжуманларда қатнашдим. Бу байрам тантаналарининг ҳаммасида ижтимоий-сиёсий мулоқот руҳи уфуриб турди.

— Биз гарчи иқтисодни сиёсатдан ажратиб талқин этсак-да, ҳаётнинг ўзи сиёсатни доимо эслашни, таъкидлашни, таҳлил этишни талаб этаяпти. Дейлик, бирор ҳайрия тадбири ўтказилаётганда гап ўз-ўзидан шунақа удумларимизни турмушимизга қайтараётган Истиқлолга бориб тақалаяпти.

Одатда бундай анжуманлар баҳона дугоналаримнинг орзу-истаклари, режаларини ўрганиб, уларни умумлаштириб боришга, энг зарурларининг ечимини топиш учун ҳокимлик олдига таклиф билан киришга одатланганмиз. Шу десангиз, «жуда катта» бўлиб кўринган айрим муаммолар ҳам баъзан кичик бир жамоа имкони доирасида ечимини топаяпти.

— Масалан?

— Ҳомиладор аёлларга у мансуб меҳнат жамоасининг шароитига қараб бешолти ойлик давридан бошлаб таътил берилиши вилоятимизнинг кўпгина туманларида анъанага айланди. Ёки бўлажак оналар маоши сақланган ҳолда вақтинча зарарсиз меҳнат шароитига ўтказилиши барча саноат корхоналарида оммалашди. Соғлом авлод учун елиб-югуришларимиз Қонун билан мустаҳкамланди. Вилоятимиздаги балоғат ёшидаги барча қизлар диспансер кўригидан ўтказилиб, беморлари ҳисобга олинди, улар даволанишаяпти. Саломатлиги тиббий ёрдамга муҳтож ҳомиладор аёллар мажбурий тарзда шифохоналарга ётқизилиб, соғломлаштирилаяпти.

— Олий мажлис сессиясида маънавият ва маърифат ишларини юқори даражага кўтариш вазифаси қўйилди. Андижонда, хусусан аёллар орасида, бу масалага қандай ёндошилаяпти?

— Аёли маърифатсиз халқнинг косаси оқармайди. Китобхонлик-маърифат, одобнома — маърифат, ижод — маърифат, санъат — маънавият чашмасидир. Кишилар руҳини бу бебаҳо бойликлар билан тўлдириш учун ҳамма йўллардан унумли фойдаланишимиз шарт.

Биз бу иш билан 1992 йилдан алоҳида шуғуллана бошладик. Ёшларни 15 та мавзу бўйича тайёрланган махсус дастур асосида ўқитдик. Шаҳар маданият саройига ҳар ҳафтада 500 ўқувчи келиб шоирлар, олимлар, рассомлар, юртнинг таниқли кишилари суҳбатларини олишди. Савол-жавоб, кўргазма кечалари ташкил қилинди. Бу суҳбат — маърузаларнинг катта қисмини «Андижон» нашриётида китоб ҳолида чиқариб, доимий фойдаланиш учун ўқув масканларига тарқатдик.

— Бу дарсларга ким ҳомийлик қилди, уларни кимлар ташкил этдилар?

— Ҳамма баробар ҳисса қўшди. Вилоят хотин-қизлар қўмитаси, шаҳар халқ таълими, маданият ва соғлиқни сақлаш бошқармалари бир ёқадан бош чиқардик. Таклиф ва дастуримиз ҳокимликка маъқул бўлди. Биз пийсабилло, сидқидилдан дарслар ўтдик.

— Мухлисларингиз билан ҳам тез-тез учрашиб турасиз-а?

— Ҳар ҳафтада 1500-2000 киши қошида баҳоли қудрат эзгулик уруғларини сочаман.

— Турсуной, маънавиятту маърифат, адолату ҳақиқат йўлида тўсиқлар ҳам учраб турса керак. Бундай ҳолларда қанақа йўл тутасиз?

— Ғовлар учрайди, албатта. Ҳаётнинг ўзи қарама-қаршиликлар курашидан иборат, деган фалсафа тўғри. Лекин, негадир мен бундай ҳолатларда ҳеч қачон ўз ҳақиқатимни қўриқлаш учун калтак кўтармаганман. Кимдир яхшиликка йўл очиш учун аёвсизлик, шафқатсизлик билан, ўрни келганда, беандишалик билан иш кўради. Менга бу усул ёқмайди. Тетик, бурро кўринсам ҳам, қалбан ўта юмшоқман.

— Эндиги саволимни мухбирнинг сўрови деб билинг: негадир «Халқ сўзи»да деярли қатнашмайсиз. Газетамиз мавзулари сизга бегонами ёки ансинча?

— Мен «Халқ сўзи»нинг жуда содиқ мухлисиман. Ёзишмаларимни юбормаслигим боиси эса — бу минбарга бўлган катта ҳурматим, унинг салобати туфайли бўлса керак.

— Таҳририятимизга келган мактублар орасида Турсуной Содиқованинг бахтиёр оила аъзолари билан танишиш истаги бор.

— Шоирлар авлодиданман. Менга куюнчак қалб, суйгунчик табиат ато этган раҳматли ота-онам ҳурмати олдида ҳамиша таъзимдаман. Турмуш ўртоғим Турдиали ака — заҳматкаш меъмор, у киши айни кунларда Андижон вилоятининг бош режасини чизиш билан банд. Қизларим Иродахон билан Иқболой ўзларидан тинган. Яқинда остонамга гуллар қўндириб, менга ором тўнин кийдириб яна бир Иродахон — келинчак қизим кириб келди. Кенжамиз Баҳромжон ўрта мактабни битирди. У ҳозир мустақил ўқиш, изланиш билан овора. Хуллас, пири бадавлат буви бўлиб қолдим.

— Файзли оиланинг бувиси сифатида муштарийларимизга дил изҳорингиз.

— Юртимиз тинч бўлсин. Сардоримиз бошлиқ ҳукуматимиз олиб бораётган эзгу ишлар гулга кирди. Улар шиғил мева берсин!

«Халқ сўзи» мухбири Мукаррама МУРОДОВА суҳбатлашди.

• Ўзингизни биласизми?

Дейл Карнеги:

ИШИМ БИТСИН ДЕСАНГИЗ МУОМАЛА ҚИЛИНГ

«УОРК КОМПАНИ» фирмаси Филадельфияда маҳобатли ишхона биносини қуриб бериш хусусида шартнома тузди. Иш режали борар, бинонинг белгиланган муддатда битишига шубҳа йўқ эди. Бироқ кутилмаганда...

БИНО деярли тахт бўлиб, фақат олди қисмига бронзадан ясалган безак ўрнатиладиган пайтда уни тайёрлашни зиммасига олган пудратчи ташкилот буюртмани вақтида бажаролмаслигини айтиб қолди. Бу нохуш хабар «Уорк Компани» фирмаси раҳбарларини саросимага солиб қўйди. Шартнома вақтида бажарилмаса, фирма катта миқдорда жарима тўлашга мажбур бўлади. Нима қилиш керак? Мунозара-тортишувлар иш бермади.

Шунда фирма ходими У. Гоуни Нью-Йоркка хизмат сафарига жўнатишди. У одамлар билан муомала қилиш, кўнглига йўл топишнинг ҳаддини олган кишилардан эди. Пудратчи ташкилот раҳбарининг хонасига кирганда биринчи айтган гапи шу бўлди:

— Сизнинг исм-шарифингиз бутун бошли Бруклинда яккаю ягона эканлигини ўзингиз ҳам биласизми?

— Йўқ, билмас эканман, — деди шошиб қолган бошлиқ. Гоу эса ўйлаб қўйган сценарийси бўйича «саҳна ўйини»ни давом эттирди:

— Эрталаб поездан тушибоқ телефон маълумотномасини варақлаб, ундан Сизга фамилиядош тополмадим. Шу боис манзилингизни адашмай, тўғри топиб келдим.

Бу гапдан кейин бошлиқнинг ўзи ҳам столи устида турган маълумотномани варақлай кетди.

— Қаранг-а, ҳақиқатан ҳам исм-шарифим ноёб экан.

Шундан сўнг у ўз аждодлари бундан икки аср муқаддам Голландиядан келиб, Нью-Йоркда ўрнашиб қолгани, уруғ-аймоқлари ва оиласи ҳақида эринмай, завқ билан сўзлай кетди. Гапини тугатганда Гоу унинг корхонасидан сўз очди:

— Бошқалардан кескин ажралиб турадиган бундай катта заводни биринчи кўришим. Шундай улкан корхонани бундай озода ва тартибли сақлаш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

— Бу даражага етказгунча она сутим оғзимга келди, — деди бошлиқ ва Гоуни корхона цехларини томоша қилишга таклиф этди. Меҳмон заводни айланар экан, фақат ора-чора гап ташлар, ўшанда ҳам корхонани мақтар эди. Бундан талтайиб кетган мезбон пировардида деди:

— Келинг, энди асосий ишга ўтайлик. Заводимизга нима мақсадда ташриф буюрганингизни биламан. Аммо сиз билан суҳбатимиз бу қадар мароқли бўлади деб ўйламагандим. Филадельфияга хотиржам қайтаверинг, буюртма ўз вақтида етказиб берилади. Бу — менинг қатъий сўзим. Ишонаверинг, бошқа буюртмаларни тўхтатиб турсам ҳам сизга берган сўзимнинг устидан албатта чиқаман...

Эътибор бердингизми? Гоу жанжалга сабаб бўлган буюртма ҳақида ломмим демаёқ, ўз вазифасини қойилмақом қилиб адо этди. Бино шартномада белгиланган муддатда топширилди. Фирма яхшигина даромадли бўлди, бунинг устига обрўси ҳам ошди. «Яхши гапга илон инидан чиқади...» деганлари шу-да!

• Экспресс-интервью

1. Ўтган ҳафта Сизнинг ва жамоангизнинг ҳаётида қандай из қолдирди?

2. Келаси ҳафтадан нималарни кутяпсиз?

Зулхумор УМАРНАЗАРОВА, Республика педиатрия илмий текшириш институти қошидаги касалхонанинг бош шифокори муовини, тиббиёт фанлари номзоди:

1. Айтиш мумкинки, жамоамиз ҳаёти, айниқса, кейинги кунларда қувончли воқеаларга бой бўлди. Ўзбекистон иқлим шароитидан келиб чиққан ҳолда тадқиқотчиларимиз томонидан тавсия этилган болаларни эмлашдаги янгича усул яхши натижалар берди. Шифохонамизда мазкур жараёнга хизмат кўрсатадиган бешта ўринли махсус палата ҳам иш бошлади.

Беморлар дардига кўрсатилган ҳар бир малҳамнинг ижобий натижасига гувоҳ бўлиш шифокорнинг энг қувончли куни ҳисобланади. Худога шукрки, йил бошидан бери бу манзилга қадам қўйган биронта ҳам бемор ноумид бўлиб қайтгани йўқ.

2. Кейинги ҳафтадаги муҳим тадбирларимиздан бири она сутининг моҳиятига бағишланади. Маълумки, она сутини тўйиб-тўйиб истеъмол қилиб ўсган чақалоқ улғайганида юқумли касалликларга деярли чалинмайди. Чалингандаям дардни тезда енгиб, соғайиб кетади. Касални даволашдан унинг олдини олиш осонроқ. Бу сафарги даволаш кенгашининг ёш оналарга бағишланганлиги ҳам бежиз эмас, албатта. Чунки, соғлом авлодни соғлом она вояга етказади-да.

Дўстмурод ОРИПОВ, Самарқанд вилояти, Окдарё тумани Янгикўрғон фуқаролар йиғини котиби:

1. Маҳалла ва қишлоқларимизда Наврўз умумхалқ байрами катта шоду хуррамлик билан кутиб олинди. Жойларда ўтказилган кўкаламзорлаштириш, ободончилик ойликлари муваффақиятли якунланди. Ташландиқ, қаровсиз қолган ерлар ҳашар йўли билан тартибга келтирилиб, иқлим шароитига мос кўчат ва ниҳоллар ўтқазилди. Ушбу улуғ айём кунларида бечораҳол оила ва қаровчисиз қолган кишилар ҳолидан хабар олинди. Уларга ажратилган ҳайрия маблағлари топширилди. Республикамизда амалга оширилаётган ички ва ташқи сиёсатнинг устивор йўналишлари ҳақида қизиқарли гурунглар ўтказилди.

2. Келгуси ҳафтада ҳам эзгу ишларга бош бўлаётган йиғинимиз фаоллари уруш ва меҳнат

фахрийларининг хонадонларида бўлишиб, уларнинг қувончига-қувонч улашади. Оилаларнинг мустаҳкамлигини таъминлаш мақсадида ёш келин-куёвларга, бўлажак оналарга, алоҳида ғамхўрликлар кўрсатилади. Қимматли маслаҳатлар, амалий ёрдамлар бериб борилади. Шунингдек, қишлоқларимизда она заминга уруғлик қадаш маросими байрамона руҳда ўтади.

«Халқ сўзи» мухбири Ўктам ДЎСТЁР суҳбатлашди.

БИР ЭМАС, ИККИ ЎЛИМДАН ҚОЛДИ

ФАЛОКАТ ёлғиз келмайди деганлари рост экан. Америкалик ҳаваскор-учувчи Ларно Кавальерос осмондан қулаб тушгани етмагандай, тимсоҳларга ем бўлишига бир баҳя қолди.

ФЛОРИДА яриморолидаги тропик ўрмонлар устида учиб бораётган бир ўринли спорт самолётининг бирдан матори ўчиб қолди-ю, пастга тошдек қулади. Баҳайбат дарахтга урилган самолётдан коптокдек учиб кетган Ларно тўппа-тўғри ботқоқликдаги кўлмакка тушди.

Ўзига келар-келмас, кўзини очди-ю, даҳшатдан қотиб қолди. Бир жуфт баҳайбат тимсоҳ тўғри унга қараб келарди. Бечора учувчи жон-жаҳди билан сузишга тушди. Бир маҳал оёғи остида нимадир борлигини пайқаб қолиб қараса, қачонлардир чўкиб қолган каттагина дарахт экан. Ҳайриятки, у Ларнонинг жонига аро кирди. Амаллаб, сувдан чиқиб олди. Бу пайтда эса тимсоҳлар уни деярли қувиб етган эдилар.

Ҳавфдан эсон-омон қутилган Кавальерос енгил нафас олиб ортига қараса, унча-мунча чемпионнинг ҳам қўлидан келмайдиган тезликда сузиб, шундай катта кўлда, ҳатто, тимсоҳларни ҳам доғда қолдирибди. Ҳа, қаттиқ қўрққан чоғида одамзод нималарга қодир бўлмайди дейсиз...

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

• БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 32-07-94;
Иқтисодиёт 32-36-65;
Маънавият 32-35-60;
Ахборот 32-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — Ў. Ҳайдаволов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0114 56873 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 21.00.

«Шарқ» нашриёт матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 1 2 3 4 5 6